

Звіт

Про результати якості моніторингу освітнього середовища

У ліцеї імені Івана Пулюя ЛМР

Укладачі:

Беднарчук А.М.

(заступник директора з освітнього процесу)

Ковальчук О.О.

(заступник директора з освітнього процесу)

Грудлевська М.С.

(заступник директора з освітнього процесу)

Полякова О.А.

(практичний психолог)

Зміст

Вступ	3
Розділ 1. Організація та опис методики дослідження	8
Розділ 2. Аналіз результатів дослідження	20
2.1. Безпечний виховний простір.....	20
2.2. Виховний простір сповнений довіри.....	35
2.3. Демократичний виховний простір.....	46
2.4. Патріотичний виховний простір.....	54
2.5. Культуротворчий виховний простір.....	64
2.6. Відкритий виховний простір.....	76
Висновки та рекомендації	86

Вступ

Освітнє середовище - це система впливів і умов формування особистості, а також можливості для її розвитку, що містяться в соціальному і просторово-предметному оточенні здобувачів освіти.

Освітнє середовище ЗЗСО має бути:

- Демократичним
- Патріотичним
- Безпечним
- Сповненим довіри
- Відкритим
- Культуротворним

Основні вимоги для створення освітнього середовища в ЗЗСО охоплюють фізичні, психологічні, соціальні та навчальні аспекти. Ось детальний опис цих вимог:

1. Фізичні вимоги

- Безпека та гігієна: Забезпечення безпечних умов навчання, включаючи наявність аварійних виходів, пожежної безпеки, регулярне прибирання та дезінфекцію приміщень.
- Зручність та комфорт: Ергономічні меблі, які відповідають віковим особливостям учнів, зручне освітлення, хороша вентиляція та температурний режим.
- Сучасне технічне обладнання: Наявність інтерактивних дошок, комп'ютерів, лабораторного обладнання та інших технічних засобів навчання.

2. Психологічні вимоги

- Підтримка емоційного благополуччя: Створення позитивної атмосфери в школі, де учні відчувають себе впевнено і комфортно. Психологічна підтримка через роботу шкільного психолога.
- Повага та довіра: Формування відносин взаємоповаги між учнями, вчителями та адміністрацією школи. Важливо, щоб учні відчували себе почутими і зрозумілими.
- Мотивація та заохочення: Використання різних методів для мотивування учнів до навчання, включаючи позитивне підкріплення, нагороди за досягнення та створення можливостей для самореалізації.

3. Соціальні вимоги

- Інклюзивність та рівноправність: Забезпечення рівних можливостей для всіх учнів, включаючи дітей з особливими потребами. Використання інклюзивних практик у навчальному процесі.
- Комунікація та співпраця: Стимулювання активної комунікації та співпраці між учнями через групові проєкти, спільні заходи та дискусії.
- Партнерство з батьками та громадою: Взаємодія з батьками та залучення їх до освітнього процесу, а також співпраця з місцевою громадою та організаціями.

4. Навчальні вимоги

- Інноваційні педагогічні методики: Використання сучасних методів навчання, які включають інтерактивні технології, проєктне навчання, інтегровані уроки та інші інноваційні підходи.
- Індивідуалізація навчання: Врахування індивідуальних потреб та особливостей кожного учня, адаптація навчальних програм для різних рівнів здібностей.

- Розвиток критичного мислення та креативності: Стимулювання учнів до самостійного мислення, аналізу інформації, вирішення проблем та творчого підходу до завдань.

5. Організаційні вимоги

- Якісне планування: Чітке планування навчального процесу, включаючи розклад уроків, позашкільні заходи, екскурсії та інші освітні активності.

- Професійний розвиток вчителів: Постійне підвищення кваліфікації педагогічного складу, участь у тренінгах, семінарах та обмін досвідом.

- Моніторинг та оцінка: Регулярний моніторинг навчального процесу та оцінка його ефективності, включаючи зворотний зв'язок від учнів, батьків та вчителів.

Врахування цих вимог допоможе створити ефективне освітнє середовище, яке сприятиме успішному розвитку та навчанні учнів.

17 квітня 2024 року у ліцеї імені Івана Пулюя ЛМР було проведено моніторингове дослідження, метою якого є оцінка якості освітнього середовища ЗЗСО. Респондентами анкетування були педагоги, учні 4-х, 8-х і 10-х класів та батьки (опікуни) цих дітей.

За результатами дослідження можна отримати відповідь на орієнтовні ключові питання оцінювання якості освітнього середовища:

– відповідність освітнього процесу ЗЗСО в ділянці виховання формулі НУШ (виховання на цінностях), потребам та очікуванням учнів і батьків;

– корисність (потрібність) запланованих і проведених шкільних виховних справ (проектів) для учнів;

– якість стилю спілкування працівників школи з учнями і батьками, його відповідність формулі НУШ (партнерство);

– участь учнів, батьків та громадськості, місцевих громадських об'єднань у плануванні і проведенні виховних справ (проектів).

Звіт про аналіз освітнього процесу в ліцеї є важливим документом, який може бути корисним для всіх учасників освітнього процесу – учнів, вчителів, адміністрації ліцею та батьків. Ось деякі ключові аспекти його корисності:

1. Для учнів

Зворотний зв'язок: Учні отримують чітке уявлення про свої досягнення та слабкі місця, що допомагає їм краще розуміти власний прогрес і працювати над покращенням результатів.

Мотивація: Наявність конкретних даних про успіхи може мотивувати учнів до подальшої роботи і самовдосконалення.

Ресурси для підтримки: На основі звіту можна визначити, які ресурси і додаткові підтримки потрібні для покращення навчальних досягнень.

2. Для вчителів

Оцінка ефективності методик: Звіт допомагає вчителям оцінити, наскільки ефективні їхні методики викладання, і вносити корективи для підвищення якості освіти.

Професійний розвиток: Виявлення зон, які потребують покращення, сприяє плануванню професійного розвитку, участі у тренінгах та семінарах.

Індивідуалізація навчання: Аналіз дозволяє вчителям краще зрозуміти потреби учнів і адаптувати навчальні програми для різних рівнів здібностей та стилів навчання.

3. Для адміністрації ліцею

Стратегічне планування: Звіт є основою для стратегічного планування розвитку ліцею, включаючи впровадження нових програм, проектів та інновацій.

Підвищення якості освіти: Аналіз результатів дозволяє адміністрації визначити слабкі місця у навчальному процесі і розробити заходи для їх покращення.

Підзвітність: Забезпечує підзвітність перед батьками, вищими органами освіти та іншими зацікавленими сторонами.

4. Для батьків(опікунів)

Інформованість: Батьки отримують детальну інформацію про успішність своїх дітей, що дозволяє їм краще розуміти освітні потреби і надавати необхідну підтримку вдома.

Залученість: Інформація з звіту допомагає батькам бути активнішими учасниками освітнього процесу, співпрацювати з вчителями та адміністрацією школи.

Довіра: Наявність детального аналізу підвищує довіру батьків до школи та освітнього процесу загалом.

5. Для громади та освітніх організацій

Оцінка якості освіти: Громадські організації та освітні інституції можуть використовувати звіт для оцінки якості освіти у школі і розробки програм підтримки та розвитку.

Планування ресурсів: Аналіз дозволяє краще планувати розподіл ресурсів, визначати пріоритетні напрями інвестицій в освіту.

Таким чином, звіт про аналіз освітнього процесу є важливим інструментом для вдосконалення якості освіти, сприяння розвитку учнів, підтримки вчителів та підвищення ефективності управління школою.

Розділ 1. Організація та опис методики дослідження

Дослідження якості освітнього середовища у 2024 році проводиться в закладах загальної середньої освіти, які мають статус ліцею або претендують на такий. Проведення цього дослідження передбачене наказом департаменту освіти і науки Львівської обласної військової адміністрації від 1.04.2024 року № 02-01/01/115. Дослідження проводиться в рамках заходів проєкту «Оцінювання якості освітнього середовища: е-інструментарій вимірювання показників» (Програма розвитку освіти Львівської області на 2021 - 2025 роки. Розділ «Загальна середня освіта». П.7).

Завдання дослідження якості освітнього середовища у загальноосвітніх навчальних закладах Львівщини:

- оцінити відповідність освітнього середовища ЗЗСО таким характеристикам: безпечне, сповнене довіри, демократичне, патріотичне, культуротворче (розвивальне, спроможне мотивувати пізнавальну діяльність), відкрите (інклюзивне). Указані критерії визначені Стратегією розвитку освіти Львівщини до 2027 року;
- окреслення кола потреб закладів, де проводиться е-анкетування, та визначення напрямів їх співпраці з іншими соціальними інститутами у справі виховання;
- стимулювання росту професійної компетентності педагогічних працівників як виховників;
- отримання об'єктивної інформації про адекватність результатів виховання ресурсам, що вкладаються в організацію виховної роботи;
- визначення перспективних і актуальних напрямів регіональної освітньої політики у сфері виховання.

Оцінювання якості освітнього середовища ЗЗСО як виховного простору було проведено шляхом анкетування учнів 4-х, 8-х,10-х класів (анкети розраховані на час до 45 хв) та педагогів ліцею (анкета - до 60 хв), а також батьків (опікунів) учнів 4, 8 і 10 класів (анкети – до 60 хв). Анкетування учнів 4-х та 8-х, 10-х класів та педагогів відбувалося в закладі освіти у комп'ютерних класах та у класах з доступом до Інтернету, відповідно до графіку.

Графік проведення вимірювання в електронному форматі показників якості освітнього середовища для учнів 4,8,10 – их класів та педагогічних працівників ліцею імені Івана Пулюя ЛМР 17 квітня 2024 року.

Час проведення	Клас	Місце проведення
9:00 - 9:45	4-А	Комп'ютерні класи
9:50 - 10:35	4-Б	Комп'ютерні класи
10:40 – 11:25	4-Г	Комп'ютерні класи
11:30 – 12:15	4-В	Комп'ютерні класи
12:20 – 13:05	8-А	Комп'ютерні класи
13:10 – 13:55	8-Б,8-В	Комп'ютерні класи
14:00 – 14:45	10-А	Комп'ютерні класи
14:50 – 15:25	10-Б	Комп'ютерні класи
15:30 – 16:30	Педагогічні працівники	Актовий зал

Анкетування учнів 4-х, 8-х та 10-х класів та педагогічних працівників відбулося під керівництвом заступника директора з освітнього Беднарчука Андрія Миколайовича. Виконавцями дослідження були працівники закладу: заступники директора з освітнього процесу Ковальчук Оксана Опанасівна та

Грудлевська Мар'яна Степанівна, практичний психолог Полякова Олександра Анатоліївна, вчителі інформатики Будько Павло Ростиславович, Білас Надія Іванівна та Сокіл Володимир Орестович.

Анкетування учнів 4-х, 8-х та 10-х класів відбулося під керівництвом визначеного наказом ЗЗСО педагогічного працівника (окрім класного керівника) у передбачений графіком анкетування день і час, у присутності шкільного психолога . Попередньо шкільний психолог продемонстрував дітям відео, що розміщено на порталі «Оцінювання якості освітнього середовища ЗЗСО», та провів з ними бесіду про призначення та специфіку анкетування та наголосив, що опитування анонімне, що унеможливило стрес у дітей.

Анкетування учнів, які навчаються дистанційно/сімейно проводилося за тим самим алгоритмом, що й анкетування батьків. Вони отримали посилання, логін і пароль для входу в програму в день проведення анкетування у ЗЗСО.

Після вступного роз'яснення вчитель інформатики повідомив логін і пароль, що дозволяє учням увійти в програму та розпочати анкетування, написав їх на мультимедійній панелі.

Анкетування батьків(опікунів) учнів проводилось у вільний час (17 квітня 2024 р.). Для цього класні керівники надіслали їм посилання, інструкцію з проходження е-анкетування та логін і пароль.

Опитування охопило 57 батьків, які надали інформацію про свої демографічні та освітні характеристики. Нижче наводиться докладніший аналіз отриманих даних.

- Чоловіки: 1 респондент (2.00%)

- Жінки: 49 респондентів (98.00%)

Значна перевага жінок серед респондентів може свідчити про те, що матері частіше займаються освітніми питаннями своїх дітей або більше

залучені до шкільного життя. Це також може відображати традиційні ролі в сім'ях або більшу доступність матерів для участі в опитуваннях.

Вікова структура респондентів:

- До 35 років: 14 респондентів (28.00%)
- 36-45 років: 32 респонденти (64.00%)
- 46 і більше років: 4 респонденти (8.00%)

Переважає більшість респондентів належить до вікової групи 36-45 років. Це вказує на те, що найбільша частка батьків, які брали участь в опитуванні, мають дітей шкільного віку. Вікова група до 35 років також значна (28%), що може включати батьків молодших школярів або навіть молодших дітей.

Рівень освіти респондентів:

- Середня або середня спеціальна (не педагогічна): 12 респондентів (24.00%)
- Вища (бакалавр, магістр, спеціаліст, не педагогічна): 31 респондент (62.00%)
- Педагогічна (молодший спеціаліст, бакалавр, магістр): 6 респондентів (12.00%)
- Найвищий науковий ступінь або вчене звання: 1 респондент (2.00%)

Переважає більшість респондентів мають вищу освіту (62%), що може свідчити про високий освітній рівень серед опитаних батьків. Це може впливати на їхні очікування щодо якості освіти, яку отримують їхні діти. Відносно невелика частка респондентів має педагогічну освіту (12%) або науковий ступінь (2%).

Рівень освіти дітей респондентів:

- Початкова та базова адаптаційна (1-4 і 5-6 класи): 25 респондентів (50.00%)

- Базова предметна (7-9 класи): 11 респондентів (22.00%)
- Профільна (10-12 класи): 10 респондентів (20.00%)
- Декілька рівнів (у школі навчається кілька дітей): 4 респонденти (8.00%)

Половина респондентів мають дітей, які навчаються на початковому та базовому адаптаційному рівні (1-6 класи), що вказує на значну кількість молодших школярів серед опитаних. Відносно менша кількість дітей навчається на базовому предметному рівні (7-9 класи) та профільному рівні (10-12 класи). Це може свідчити про те, що опитування більше залучило батьків молодших дітей, які, можливо, більше стурбовані якістю освітнього процесу на початкових етапах навчання.

Статус внутрішньо переміщених осіб (ВПО):

- ВПО з часу АТО/ООС: 0 респондентів (0.00%)
- ВПО від початку повномасштабної війни РФ проти України: 2 респонденти (4.00%)
- Не належать до ВПО: 48 респондентів (96.00%)

Переважає більшість респондентів не належать до внутрішньо переміщених осіб (96%), що може відображати стабільність життєвої ситуації більшості батьків. Лише 4% респондентів є ВПО від початку повномасштабної війни РФ проти України, що може впливати на їхні специфічні потреби та очікування від освітнього процесу в ліцеї.

Опитування охопило 55 педагогів, з них: чоловіків: 7 (12.73%), жінок: 48 (87.27%).

Більшість респондентів - жінки (87.27%), що відображає загальну тенденцію в педагогічній сфері, де переважають жінки.

Педагогічний стаж

- До 10 років: 32 респонденти (58.18%)
- Від 11 до 20 років: 5 респондентів (9.09%)
- Понад 20 років: 18 респондентів (32.73%)

Значна частка респондентів має педагогічний стаж до 10 років (58.18%), що вказує на значну кількість молодих або відносно нових педагогів. Досвідчені педагоги (понад 20 років стажу) становлять значну частину (32.73%), що може свідчити про стабільність кадрового складу та передачу досвіду.

- Учителі початкових класів: 17 респондентів (30.91%)
- Учителі математики, природничих дисциплін, інформатики і технологій**:
7 респондентів (12.73%)
- Учителі гуманітарних дисциплін (мов, літератури, історії, мистецтв) та фізичної культури: 16 респондентів (29.09%)
- Педагогічні працівники, відповідальні за виховання (фізична культура, педагог-організатор, асистент учителя, шкільний психолог, соціальний педагог, заступник директора): 15 респондентів (27.27%)

Найбільша група респондентів - учителі початкових класів (30.91%). Значна частка припадає на учителів гуманітарних дисциплін (29.09%) та працівників, відповідальних за виховання (27.27%). Це вказує на збалансовану структуру викладацького складу, що охоплює різні напрями навчальної та виховної роботи.

Кваліфікаційний рівень

- Спеціаліст або інтерн: 25 респондентів (45.45%)
- Вчитель II або I категорії: 17 респондентів (30.91%)
- Вчитель вищої категорії: 13 респондентів (23.64%)

Переважна частка респондентів (45.45%) є спеціалістами або інтернами, що вказує на велику кількість молодих спеціалістів або тих, хто перебуває на початкових етапах кар'єри. Вчителі II або I категорії становлять 30.91%, а вчителі вищої категорії - 23.64%, що свідчить про наявність досвідчених і висококваліфікованих педагогів.

Більшість респондентів - жінки, що відповідає загальним тенденціям у педагогіці. Переважно молодий педагогічний склад: Більше половини респондентів мають стаж до 10 років, що вказує на молодий або відносно новий колектив. Різноманітний профіль викладання: Найбільші групи - учителі початкових класів і гуманітарних дисциплін, що забезпечує збалансоване навчання. Високий рівень кваліфікації: Значна частка респондентів має високу кваліфікацію, що позитивно впливає на якість навчання.

В опитуванні серед 4-их класів взяло участь 107 дітей, з них: кількість хлопців: 56 (52.34%), кількість дівчат: 50 (46.73%).

Значна більшість учнів (85.98%) демонструють успішні результати у навчанні. Лише 13.08% опитаних мають труднощі з навчанням. Високий відсоток успішних учнів (85.98%) свідчить про ефективність освітнього процесу та належну якість навчання у ліцеї. Невеликий відсоток учнів (13.08%) без успіхів у навчанні може вказувати на необхідність додаткової підтримки для цих учнів.

Серед учнів 8-их класів участь у опитуванні взяли 33 особи. Склад опитаних є майже рівномірно розподіленим між хлопцями (54.55%) і дівчатами (45.45%). Високий відсоток успішних учнів (90.91%) свідчить про загальну високу якість навчання. Невелика частка учнів (9.09%) мають труднощі з навчанням. Більшість учнів (90.91%) не змінювали місце проживання. Невелика кількість учнів переїхала у 2014 році (3.03%) і в 2022 році (6.06%).

Учні 10 – их класів взяли участь у опитуванні у кількості 33 осіб: учнівський контингент складається переважно з хлопців (54.55%) у порівнянні з дівчатами (45.45%). Це може вказувати на дисбаланс учнів за статевою ознакою в класі.

Висока успішність учнів у навчанні, що становить 90.91%, є високим показником якості освітнього середовища. Однак важливо також звернути увагу на тих учнів, які відчують себе безуспішними у навчанні (9.09%).

Усі опитані учні вважають, що освітнє середовище не зазнало змін. Це може бути як позитивним, так і негативним показником, залежно від того, чи потрібні та чи були бажані зміни для покращення якості освіти.

Участь у дослідженні педагогічних працівників, батьків та учнів дозволяє проаналізувати систему виховного простору школи з різних позицій, всебічно підійти до виявлення проблем виховання та очікувань респондентів. Проаналізувавши відповіді на ключові питання, можна визначити наскільки виховний простір ЗЗСО відповідає регіональному стандарту («Стратегія розвитку освіти Львівщини у 2021 – 2027 роках»):– оцінити відповідність освітнього середовища ЗЗСО характеристикам, визначеним Стратегією розвитку освіти Львівщини до 2027 року, а саме:

- безпечне, сповнене довіри, демократичне, патріотичне, культуротворче (розвивальне, спроможне мотивувати пізнавальну діяльність), відкрит(інклюзивне);
- окреслення кола потреб закладів, де проводиться е-анкетування, та визначення напрямів їх співпраці з іншими соціальними інститутами у справі виховання;
- стимулювання росту професійної компетентності педагогічних працівників як виховників;
- отримання об'єктивної інформації про адекватність результатів виховання

ресурсам, що вкладаються в організацію виховної роботи;

– визначення перспективних і актуальних напрямів регіональної освітньої політики у сфері виховання.

Відповідно до регіонального стандарту («Стратегія розвитку освіти Львівщини в 2021 – 2027 роках») освітнє середовище має бути:

- **Безпечним:** гарантуються комфортне перебування у приміщеннях школи (чисто, тепло, смачно, гарно), психологічний комфорт (радість, прийняття іншими, відчуття позитивної перспективи, відсутність булінгу, невтручання в особисте життя тощо), педагогічний захист і підтримка дітей у розв’язанні їхніх життєвих проблем.
- **Сповненим довіри:** панують моральні норми, статева, релігійна і соціальна рівність (відсутні прояви дискримінації, знущань, зневажливого ставлення до іновірців, іноземців (з позиції більшості), незаможних, осіб з інвалідністю тощо), справедливість (зокрема в оцінюванні), толерантність (чи вислухають, дозволять дискутувати, не засміють, не зневажать через помилку), існує взаєморозуміння та співпраця вихованців і виховників у розв’язанні суспільно значущих і особистих життєвих проблем.
- **Демократичним:** гарантоване право участі (педагогів, учнів, батьків) в житті освітньої спільноти: не обмежується свобода висловлювання (чи дають слово, чи не зацитькують, чи не карають за критичні вислови); є можливості висловити власну думку щодо справ, які впливають на особисте та шкільне життя (збори, громадське обговорення документів, сайт, блог, шкільна газета, радіо, телебачення); дієво працюють органи громадського врядування (педрада, учнівське самоврядування, батьківський комітет), діти визнаються повноправними носіями прав і обов’язків, що відповідають їхньому віку, батьки – рівноправними учасниками освітнього процесу, педагоги рахуються з думкою учнів і батьків, представники учнів і батьків беруть активну участь (виступають, пропонують) у педрадах (з правом дорадчого голосу), нарадах

при директорі (якщо порядок денний зачіпає їх інтереси), щорічних зборах колективу школи тощо.

- Патріотичним (орієнтованим на формування ідентичності політичного українця): спілкування у закладі виключно українською мовою (окрім уроків та заходів, де передбачене іншомовне спілкування), поважне ставлення до державних символів України (поведінка під час виконання гімну, процедури з прапором, використання герба), вшанування героїв (історичних, талановитих, успішних, моральних авторитетів) України, рідного краю, школи (місця пам'яті, заходи), турботливе ставлення до культури і природи (акти вандалізму (відсутність/заходи протидії), знущання над тваринами (відсутність/заходи протидії), культуро- і природоохоронна діяльність), забезпечуються можливості пізнати героїчні сторінки історії України, оглянути пам'ятки культури та природи (дослідження, експедиції, екскурсії, подорожі тощо), виявити повагу до Бога і до Людини (можливості відзначити релігійні та державні свята, розважитись), набути досвіду громадянської поведінки (волонтерство).

- Культуротворчим (розвивальним, мотивуючим до пізнавальної діяльності): використовуються активні та інтерактивні методи навчання (як часто і наскільки вдало практикують роботу в парі, групі, командою; організують дискусії, дебати, пишуть творчі роботи); працюють бібліотека (як часто користуються послугами, чи задовольняє запити, чи можна попрацювати в Інтернеті), наукові гуртки, спортивні секції, мистецькі студії (чи знають, які є, чи відвідують, якою мірою задовольняє пізнавальні та/або розвиткові інтереси); проводяться змагання, турніри, олімпіади, конференції тощо (чи проводяться, чи беруть участь, чи задоволені організацією); забезпечується розвиток творчого потенціалу всіх суб'єктів виховного процесу (чи задовольняє школа пізнавальний і розвивальний інтерес; чи долучені батьки до роботи гуртків, секцій, проведення екскурсій, подорожей, експедицій, організації турнірів, олімпіад тощо; чи зацікавлені учителі в організації експедицій, екскурсій, подорожей, проведенні дебатів, змагань тощо).

● Відкритим (інклюзивним): є умови для навчання дітей з інвалідністю, пересування шкільними приміщеннями дорослих з інвалідністю (пандуси, туалети, коридори, парти; яке ставлення до учнів з інвалідністю (інших учнів, вчителів, батьків)); зі школою співпрацюють сім'ї, органи влади та самоврядування, громадськість (як часто батьки, лідери громади, громадські активісти відвідують школу; наскільки активні як учасники виховних справ; які форми роботи з батьками практикують учителі; як педколектив, дирекція реагує на ініціативи батьків, громадських активістів); є школи/громади – партнери (у яких формах партнерство, як комунікують учні; чи комунікують батьки).

Орієнтовні ключові запитання, на які відповідає звіт про виконане дослідження:

1. У якій мірі освітнє середовище ЗЗСО забезпечує учасників освітнього процесу від заподіяння фізичної, майнової та/або моральної шкоди (безпечний виховний простір)?
2. Наскільки педагоги, батьки та учні співпрацюють і довіряють одне одному (виховний простір сповнений довіри)?
3. Чи відповідають взаємовідносини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління ЗЗСО (демократичний виховний простір)?
4. У якій мірі учні ЗНЗ залучені до виховних справ (позакласної роботи) та громадської діяльності: волонтерства, членства у формальних і неформальних дитячих об'єднаннях тощо (виховний простір патріотичний та культуротворчий)?
5. Наскільки спільноти ЗЗСО відкриті для партнерства (відкритий виховний простір)?

Критерії оцінювання освітнього середовища як виховного простору:

1. Відповідність організації освітнього середовища ЗЗСО вимогам безпеки

(безпечний)

2. Актуальність визначених педагогами завдань освітньої програми та ефективність реалізації цих завдань (патріотичний, культуротворчий).
3. Корисність (потрібність) запланованих і проведених шкільних виховних справ (проектів) для учнів (патріотичний, культуротворчий)
4. Відповідність управління ЗЗСО та стилю спілкування працівників школи з учнями і батьками демократичним принципам (сповнений довіри, демократичний).
5. Можливості участі учнів, батьків та громадськості, місцевих громадських об'єднань у плануванні і проведенні виховних справ (проектів) (сповнений довіри, відкритий).

Розділ 2 Аналіз освітнього середовища

2.1 Безпечний виховний простір

Безпечний виховний простір - це простір, яке сприяє фізичній, емоційній та психологічній безпеці учнів. Основні характеристики такого простору включають:

1. **Фізична безпека:** Забезпечення безпечних умов перебування в школі, відсутність небезпечних об'єктів та дотримання правил безпеки.
2. **Емоційна підтримка:** Сприятливий клімат, де учні можуть виражати свої почуття, отримувати підтримку від педагогів та однокласників.
3. **Психологічна безпека:** Повага до особистості кожного учня, відсутність булінгу, дискримінації та інших форм насильства.
4. **Позитивне навчальне середовище:** Мотивація до навчання через цікаві та безпечні освітні методи.
5. **Взаємодія та співпраця:** Заохочення конструктивної взаємодії між учнями та вчителями, що сприяє розвитку довіри та взаємоповаги.

У нашому ліцеї безпечний освітній простір сформований.

Безпечним виховний простір нашого ліцею визнали:

- **83.64% педагогів;**
- **60.00% батьків;**
- **45.45% учнів 10-тих класів;**
- **15.15% учнів 8-тих класів;**
- **62.62% учнів 4-тих класів.**

Щоб зрозуміти, наскільки комфортно учасникам освітнього процесу в ліцеї, розглянемо ключові питання, які формують поняття безпеченого освітнього середовища в ЗЗСО:

Чи подобається Тобі відвідувати ліцей ?

Виходячи з наданих даних щодо опитування про відвідування ліцею серед учнів 4, 8 та 10 класів, можна побачити наступне:

4 клас

61,68% учнів відповіли, що їм подобається вчитися.

32,71% учнів відзначили, що їм подобається бачитися з друзями у школі.

1,87% учнів зазначили, що вони майже не спілкуються з однокласниками.

3,74% учнів не подобається вчитися.

8 клас

45,45% учнів відповіли, що їм цікаво вчитися.

81,82% учнів подобається проводити час зі шкільними друзями.

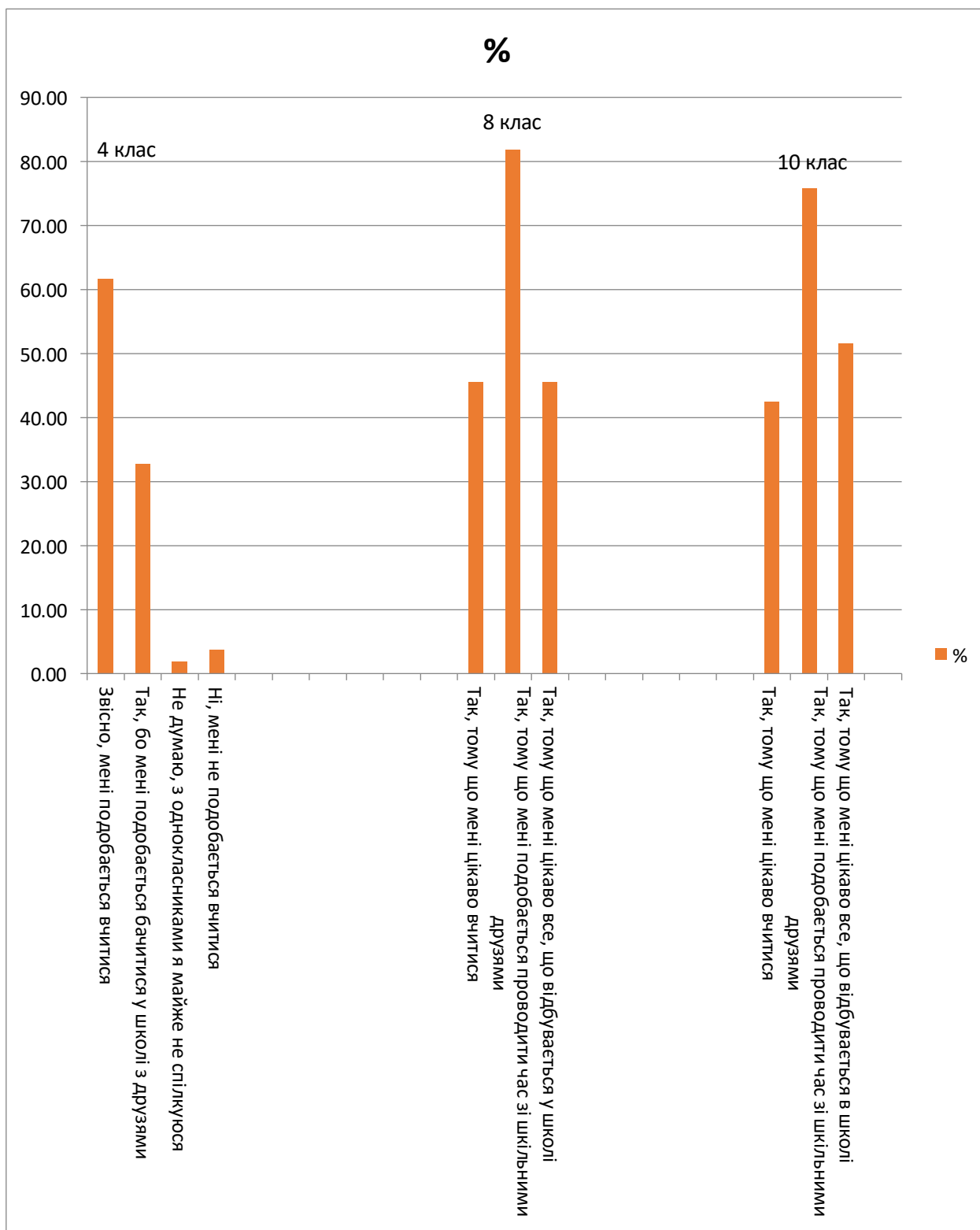
45,45% учнів цікавляться всім, що відбувається у школі.

10 клас

42,42% учнів відповіли, що їм цікаво вчитися.

75,76% учнів подобається проводити час зі шкільними друзями.

51,52% учнів цікавляться всім, що відбувається в школі.

Більшість учнів 4 класу (61,68%) висловили позитивне ставлення до навчання, що свідчить про комфортні умови для навчання та позитивне ставлення до освітнього процесу. Значна частина учнів (32,71%) зазначила важливість соціальних зв'язків, відзначаючи, що їм подобається бачитися з друзями у школі. Лише невеликий відсоток (1,87%) відчуває ізоляцію, майже не спілкуючись з однокласниками, тоді як 3,74% учнів висловили

незадоволення процесом навчання, що може свідчити про індивідуальні труднощі або невдоволення шкільними умовами.

Серед учнів 8 класу інтерес до навчання демонструє 45,45%, що свідчить про помірну залученість до освітнього процесу. Важливість соціальних зв'язків підтверджують 81,82% учнів, які вказали, що їм подобається проводити час зі шкільними друзями, що вказує на комфортне соціальне середовище. Також 45,45% учнів цікавляться всім, що відбувається у школі, демонструючи активну участь у шкільному житті.

Учні 10 класу демонструють стабільний інтерес до навчання (42,42%), хоча цей показник дещо зменшився порівняно з молодшими класами. Соціальні взаємодії залишаються важливими для 75,76% учнів, що вказує на комфортність соціального середовища у школі. Загальна цікавість до шкільного життя проявляється у 51,52% учнів, що свідчить про їхню активну участь у шкільних заходах і подіях.

Результати опитування показують, що учні всіх класів здебільшого позитивно ставляться до відвідування ліцею, з акцентом на важливість соціальних зв'язків та інтерес до навчання. Найвищий рівень задоволення навчанням спостерігається серед учнів 4 класу (61,68%), тоді як серед учнів 8 класу (81,82%) та 10 класу (75,76%) більш виражена важливість соціальних взаємодій. Інтерес до загального шкільного життя також залишається високим, особливо серед учнів 10 класу (51,52%).

Чи смакує Вам гаряча їжа, спожита у шкільній їдальні?

На основі наданих даних можна зробити висновок щодо сприйняття гарячої їжі в шкільній їдальні серед різних груп респондентів (учнів 4, 8, 10 класів, вчителів і батьків).

Учні 4 класу:

- **53,27%** респондентів зазначили, що їжа у шкільній їдальні завжди підігріта і смачна.
- **30,84%** вважають, що їжа переважно підігріта і доволі смачна.
- **11,21%** скаржаться на те, що їжа недостатньо підігріта і рідко коли смачна.

Учні 8 класу:

- **36,36%** респондентів задоволені гарячими стравами і вважають, що в школі завжди смачно готують.
- **12,12%** відзначають, що гарячі страви деколи смачні, а деколи – ні.

Учні 10 класу:

- **39,39%** респондентів задоволені гарячими стравами і вважають, що в школі завжди смачно готують.
- **3,03%** зазначають, що гарячі страви деколи смачні, а деколи – ні.

Вчителі:

- **100%** респондентів підтримують повністю здорове харчування.

Батьки:

- **54%** респондентів вважають, що їжа завжди смачна.
- **24%** відповіли, що їжа частіше смакує, але інколи ні.

Харчування в шкільній їдальні отримало переважно позитивні оцінки від усіх груп опитаних - учнів, вчителів і батьків. Особливо задоволені якістю та температурою їжі виявилися учні молодших класів (4 клас), що свідчить про ефективну роботу щодо задоволення потреб цієї категорії учнів.

У середніх (8 клас) та старших (10 клас) класах відсоток задоволених якістю їжі трошки знижується, але більшість все одно позитивно оцінюють харчування. Це може свідчити про зростання вимог до якості та смаку їжі серед старшокласників, але загалом їхнє ставлення залишається позитивним.

Вчителі одноголосно підтвердили, що харчування в школі є здоровим, що є додатковим підтвердженням того, що їжа, яку надають у школі, відповідає вимогам з погляду здоров'я та безпеки.

Серед батьків більше половини виразили задоволення якістю їжі, проте є й ті, хто іноді відчуває невдоволення. Це може свідчити про те, що деякі родичі можуть мати вимоги щодо харчування, які не завжди влаштовуються шкільною їдальнею.

Отже, загальна тенденція показує, що більшість учасників опитування (учні, вчителі, батьки) мають позитивне ставлення до якості та здоров'я

харчування в шкільній їдальні. Проте є невелика частка учнів та деякі батьки, які не завжди задоволені смаком або температурою страв.

Чи є у закладі освіти учень/учениця/учні над якими збиткуються?

4 клас

- **Так:** 13 учнів (12,15%) вказали, що є випадки збиткування.
- **Ні:** 94 учні (87,05%) не зафіксували випадків збиткування.

8 клас

- **Ні, таких немає:** 13 учнів (39,39%) зазначили, що випадків збиткування немає.
- **Не знаю чи є, не помічав/ла такої поведінки одних учнів стосовно інших:** 13 учнів (39,39%) не змогли точно відповісти.

10 клас

- **Ні, таких немає:** 12 учнів (36,36%) зазначили, що випадків збиткування немає.
- **Не знаю, чи такі є, не помічав/ла такої поведінки одних учнів стосовно інших:** 20 учнів (60,61%) не змогли точно відповісти.

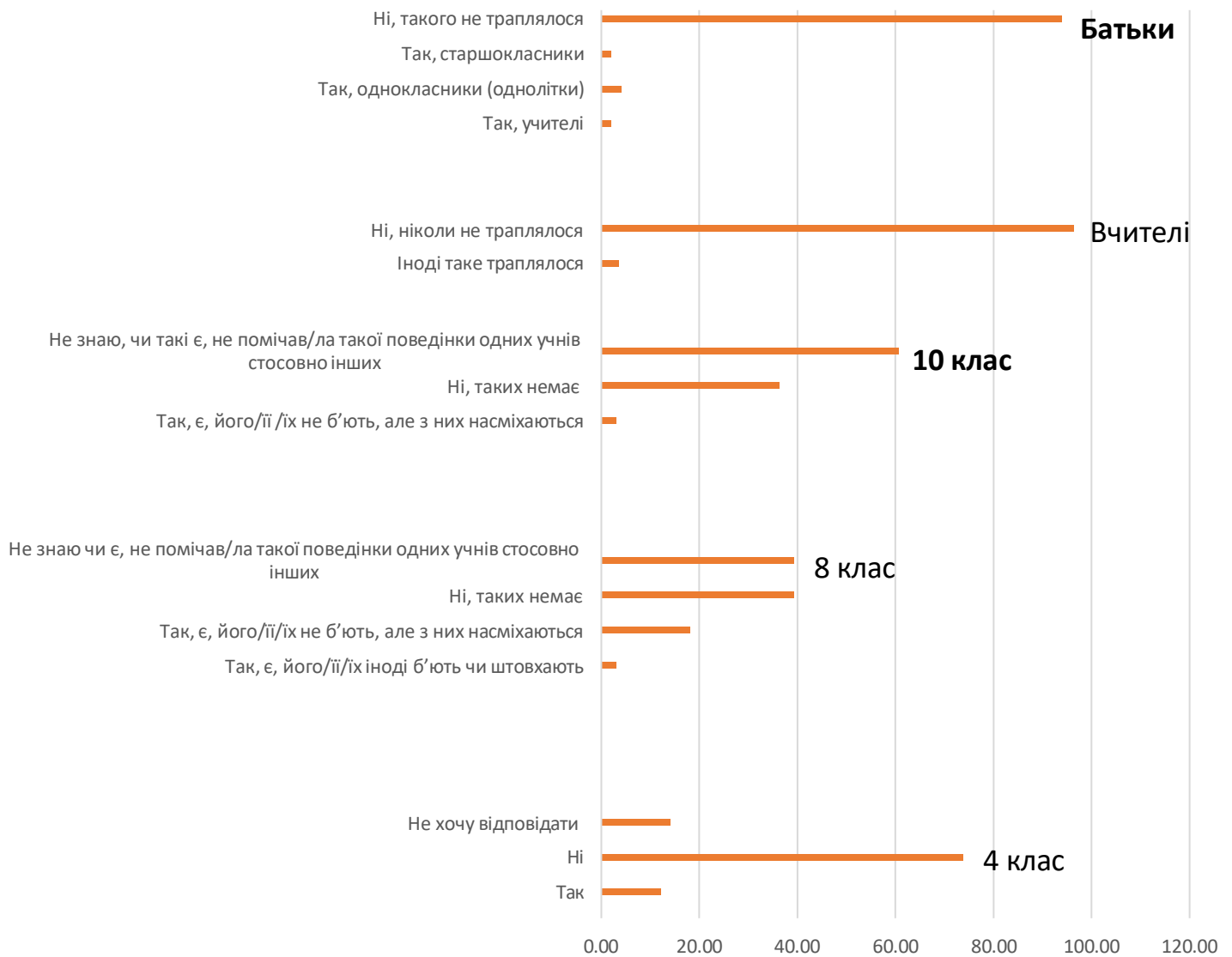
Вчителі

- **Іноді таке траплялося:** 2 вчителі (3,64%) зафіксували випадки збиткування.
- **Ні, ніколи не траплялося:** 53 вчителі (96,36%) не зафіксували випадків збиткування.

Батьки

- **Так, учителі:** 1 батько (2,00%) зазначив випадки збиткування з боку вчителів.
- **Так, однокласники (однолітки):** 2 батьки (4,00%) зазначили випадки збиткування з боку однокласників.
- **Так, старшокласники:** 1 батько (2,00%) зазначив випадки збиткування з боку старшокласників.
- **Ні, такого не траплялося:** 47 батьків (94,00%) не зафіксували випадків збиткування.

Чи є у ліцеї учні, над якими збиткуються (ображають, цькують)?

Аналізуючи відповіді учнів, вчителів та батьків, можна зробити висновок, що в закладі освіти загалом підтримується безпечне освітнє середовище, хоча є деякі випадки, які потребують уваги.

Більшість учнів (87,05%) зазначають, що випадків збиткування немає, що свідчить про відносно сприятливу атмосферу в молодших класах. Однак, 12,15% учнів все ж повідомили про такі випадки, що вказує на наявність певних проблем, які варто досліджувати та вирішувати.

В учнів 8 класу думки розділилися: 39,39% вважають, що випадків збиткування немає, стільки ж не змогли визначити, чи є такі випадки, що може свідчити про недостатню поінформованість або нерозпізнавання ознак

збиткування. Це підкреслює потребу в додатковій роботі з учнями щодо розпізнавання та протидії збиткуванню.

В 10 класі ситуація схожа: 36,36% учнів стверджують, що збиткування немає, тоді як 60,61% не змогли точно відповісти. Це свідчить про те, що старші учні можуть бути менш відкритими або більш обережними у своїх відповідях, що також потребує додаткового аналізу та можливої роботи з довірою.

Майже всі вчителі (96,36%) повідомляють, що випадків збиткування не траплялося, що може свідчити про їхню впевненість у безпечності освітнього середовища. Однак, 3,64% вчителів вказали на наявність таких випадків, що вказує на необхідність підтримки та підвищення їхньої поінформованості та навичок з протидії збиткуванню.

Більшість батьків (94,00%) не спостерігали випадків збиткування, хоча невелика частка (6,00%) вказує на проблеми з боку вчителів, однокласників або старшокласників. Це підкреслює важливість співпраці між школою та батьками для забезпечення безпечного середовища для всіх учнів.

Загалом, заклад освіти підтримує безпечне освітнє середовище, проте є певні випадки, які вказують на необхідність постійного моніторингу, підвищення поінформованості та активної роботи з усіма учасниками освітнього процесу для запобігання та протидії випадкам збиткування.

Як часто траплялися цьогоріч або під час ваших минулорічних подорожей, учнівських вечорів або інших шкільних заходів такі випадки?

4 клас

- **Паління учнями цигарок - Ніколи:**
  - Кількість відповідей: 92
  - Відсоток відповідей: 85,98%

8 клас

- **Куріння цигарок - ніколи:**
  - Кількість відповідей: 29
  - Відсоток відповідей: 87,88%

10 клас

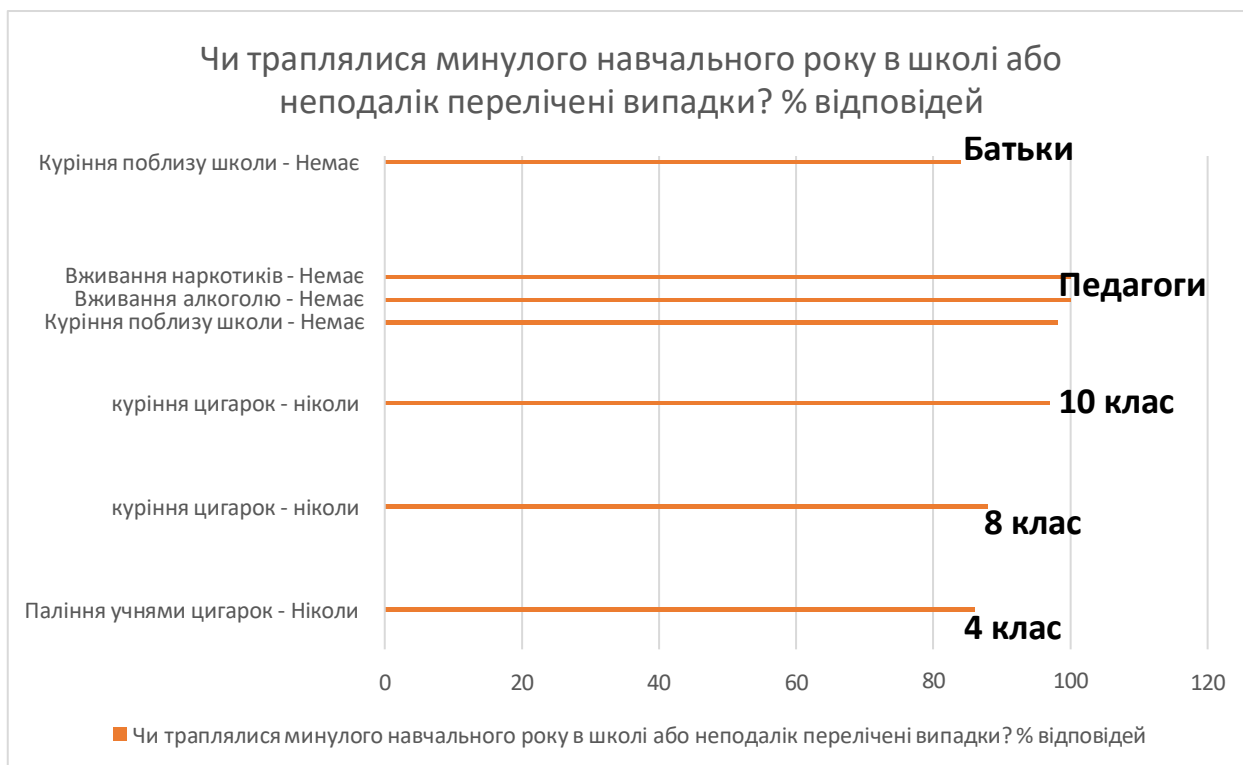
- **Куріння цигарок - ніколи:**
  - Кількість відповідей: 32
  - Відсоток відповідей: 96,97%

Вчителі

- **Куріння поблизу школи - Немає:**
  - Кількість відповідей: 54
  - Відсоток відповідей: 98,18%
- **Вживання алкоголю - Немає:**
  - Кількість відповідей: 55
  - Відсоток відповідей: 100,00%
- **Вживання наркотиків - Немає:**
  - Кількість відповідей: 55
  - Відсоток відповідей: 100,00%

Батьки

- **Куріння поблизу школи - Немає:**
  - Кількість відповідей: 42
  - Відсоток відповідей: 84,00%

На основі даних діаграми можна зробити висновки щодо безпеки освітнього середовища в школі, зокрема щодо куріння, вживання алкоголю та наркотиків:

1. Учні 4 класу:

- **85,98%** учнів стверджують, що ніколи не курили. Це свідчить про те, що куріння не є поширеною проблемою серед наймолодших учнів, що сприяє безпечному та здоровому освітньому середовищу для молодших класів.

2. Учні 8 класу:

- **87,88%** учнів стверджують, що ніколи не курили. Відносно високий відсоток учнів середнього шкільного віку не залучені до куріння, що позитивно впливає на безпеку та здоров'я учнів у цьому віці.

3. Учні 10 класу:

- **96,97%** учнів стверджують, що ніколи не курили. Найвищий відсоток серед усіх класів вказує на успішність профілактичних

заходів та обізнаність старшокласників щодо шкідливих звичок, що сприяє створенню безпечного освітнього середовища.

4. Вчителі:

- **98,18%** вчителів повідомляють, що немає випадків куріння поблизу школи.
- **100%** вчителів стверджують, що немає випадків вживання алкоголю та наркотиків.
- Ці дані вказують на високий рівень свідомості та дотримання правил серед педагогічного складу, що створює позитивний приклад для учнів та сприяє безпечному середовищу в школі.

5. Батьки:

- **84%** батьків стверджують, що не бачать випадків куріння поблизу школи. Це також високий показник, що свідчить про відсутність поширених шкідливих звичок серед батьків або інших дорослих поблизу школи, що позитивно впливає на загальну безпеку освітнього середовища.

Загалом, дані свідчать про те, що школа забезпечує безпечне освітнє середовище, в якому куріння, вживання алкоголю та наркотиків є рідкісними явищами серед учнів, вчителів та батьків. Високий рівень обізнаності та дотримання правил серед усіх груп сприяє здоровій атмосфері в навчальному закладі, що позитивно впливає на загальний стан безпеки та добробуту учнів.

У яких умовах ти перебував у школі минулого навчального року?

4 клас

- **Повітря завжди свіже, думати легко:**
  - **Кількість відповідей: 83**
  - **Відсоток: 77.57%**
- **Повітря найчастіше свіже, думати можна:**
  - **Кількість відповідей: 22**
  - **Відсоток: 20.56%**
- **Повітря рідко коли свіже, думати важко:**
  - **Кількість відповідей: 2**
  - **Відсоток: 1.87%**

8 клас

Питання: У яких умовах ти перебував у школі минулого навчального року?

- **Ні, у школі завжди тепло:**
  - **Кількість відповідей: 13**
  - **Відсоток: 39.39%**
- **У деяких кабінетах холодно:**
  - **Кількість відповідей: 18**
  - **Відсоток: 54.55%**
- **Так, холодно, інколи доводиться сидіти на уроках у куртках:**
  - **Кількість відповідей: 2**
  - **Відсоток: 6.06%**

10 клас

Питання: У яких умовах ти перебував у школі минулого навчального року?

- **Ні, у школі завжди тепло:**
  - **Кількість відповідей: 20**
  - **Відсоток: 60.61%**
- **У деяких кабінетах було холодно:**
  - **Кількість відповідей: 12**
  - **Відсоток: 36.36%**
- **Так, холодно, іноді доводилося сидіти на уроках у куртках:**
  - **Кількість відповідей: 1**
  - **Відсоток: 3.03%**

Вчителі

Питання: Повітряно-тепловий режим - повністю?

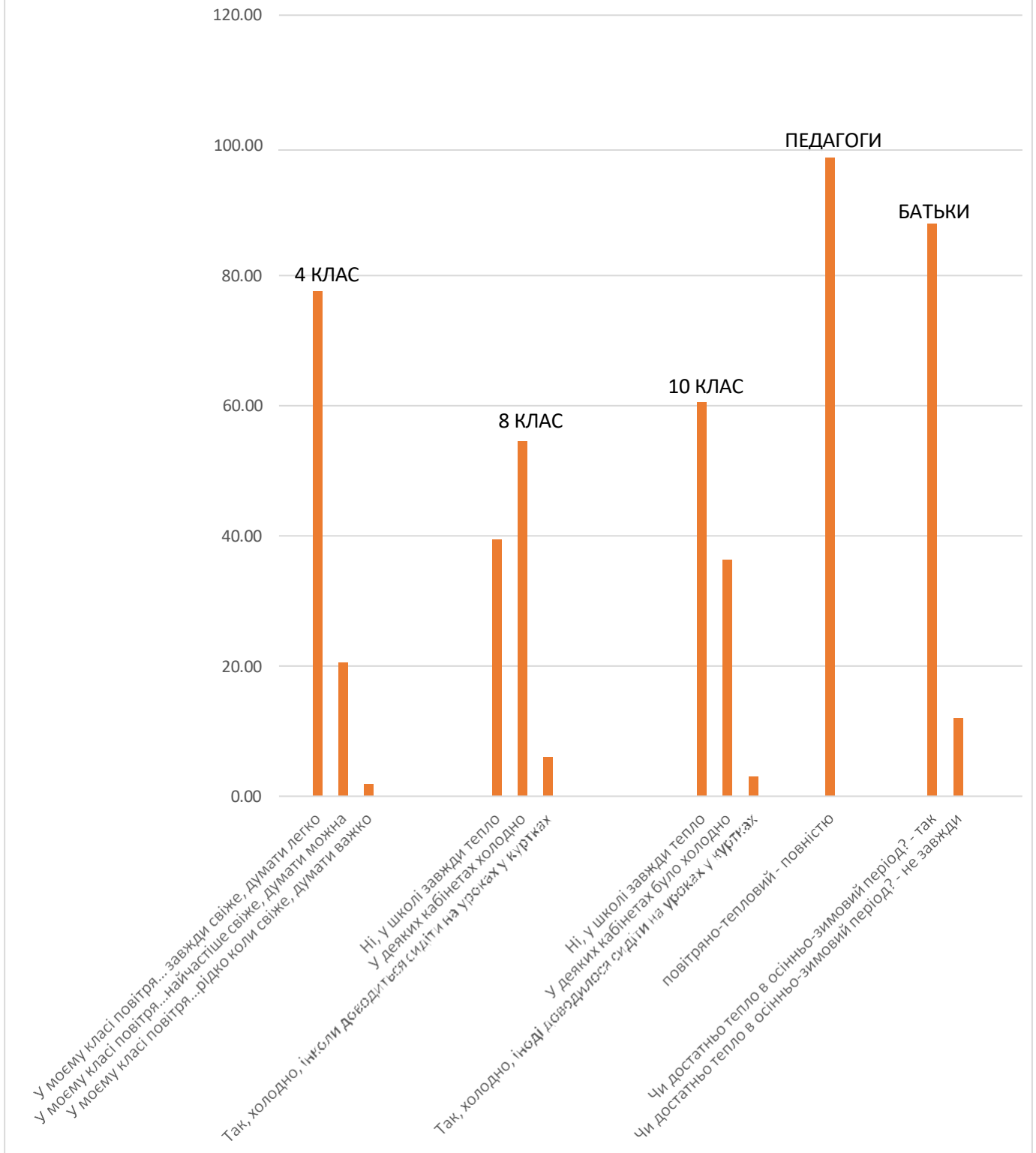
- **Кількість респондентів: 54**
- **Відсоток: 98.18%**

Батьки

Питання: Чи достатньо тепло в осінньо-зимовий період?

- **Так:**
  - **Кількість респондентів: 44**
  - **Відсоток: 88%**
- **Не завжди:**
  - **Кількість респондентів: 6**
  - **Відсоток: 12%**

У яких умовах ти перебував у школі минулого навчального року?%

Свіже повітря: Загалом у початкових класах повітря завжди свіже, що сприяє комфортному навчальному процесу. Це свідчить про належну вентиляцію та увагу до якості повітря у приміщеннях для молодших учнів.

Температура: Температурний режим у школі потребує деякого покращення, особливо у старших класах, де значна кількість учнів зазначає про холод у деяких кабінетах. Це може вказувати на проблеми з опаленням у конкретних приміщеннях або на недостатню ізоляцію.

Загальна оцінка безпеки навчального середовища: Загалом навчальне середовище в ліцеї можна вважати безпечним та комфортним для більшості учнів та вчителів. Проте, є певні аспекти, які потребують уваги, зокрема:

1. **Підтримка температурного режиму:** Особливо у старших класах, де учні відзначають холод в окремих кабінетах.
2. **Моніторинг та поліпшення вентиляції:** Хоча у початкових класах проблем з повітрям немає, важливо підтримувати належний рівень вентиляції у всіх приміщеннях ліцею.

2.2 Виховний простір сповнений довіри

Виховний простір, сповнений довіри, включає в себе такі аспекти:

Взаємна повага: Вчителі, учні та адміністрація демонструють повагу один до одного. Кожна думка враховується, і кожен голос чути.

Прозора комунікація: Всі учасники освітнього процесу відкрито обговорюють проблеми та досягнення. Інформація про шкільні події та рішення є доступною і зрозумілою.

Підтримка та безпека: Учні почувуються захищеними і знають, що можуть звернутися за допомогою до вчителів та адміністрації. Важливі як фізична, так і емоційна безпека.

Відповідальність та чесність: Кожен член спільноти виконує свої обов'язки добросовісно і відповідає за свої дії. Чесність заохочується і підтримується.

Співпраця та взаємодопомога: Учні та вчителі працюють разом над проектами, завданнями та проблемами. Співпраця стимулює розвиток командного духу.

Зворотний зв'язок: Регулярно проводяться опитування, обговорення та консультації для отримання зворотного зв'язку від учасників освітнього

процесу. Це дозволяє виявляти потреби та коригувати підходи.

У нашому ліцеї виховний простір сповнений довіри частково сформований.

Сповненим довіри виховний простір нашого ліцею визнали:

- **81.82% педагогів;**
- **26.00% батьків;**
- **18.18% учнів 10-тих класів;**
- **47.66% учнів 4-тих класів.**

Щоб зрозуміти, наскільки комфортно учасникам освітнього процесу в ліцеї, розглянемо ключові питання, які формують поняття безпечного освітнього середовища в ЗЗСО:

- *Кому з вчителів Ти довіряєш настільки, що можеш попросити поради, звернутися за підтримкою?*

4 клас

- **Кількість учнів, які можуть звернутися за порадою до вчителів:**
  - Кількість: 95
  - Відсоток: 96.26%
- **Кількість учнів, які можуть звернутися тільки до вчителів, які вчили їх минулого року:**
  - Кількість: 12
  - Відсоток: 1.87%

8 клас

- **Кількість учнів, які можуть звернутися за порадою до вчителів:**
  - Кількість: 31
  - Відсоток: 93.07%

- **Кількість учнів, які можуть звернутися тільки до вчителів, які вчили їх минулого року:**
  - Кількість: 2
  - Відсоток: 6.93%

10 клас

- **Кількість учнів, які можуть звернутися за порадою до вчителів:**
  - Кількість: 31
  - Відсоток: 96.18%
- **Кількість учнів, які можуть звернутися тільки до вчителів, які вчили їх минулого року:**
  - Кількість: 3
  - Відсоток: 3.72%

Вчителі

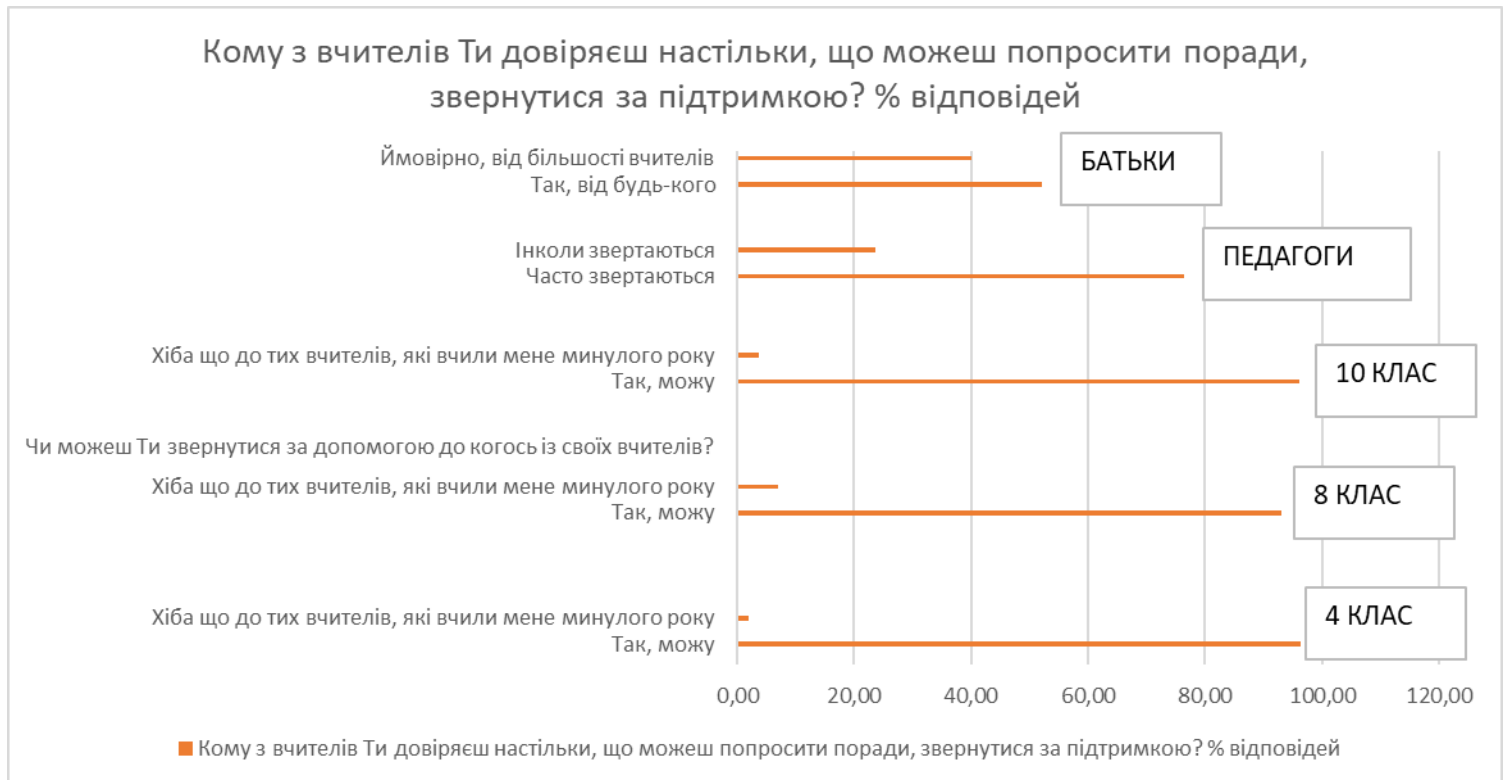
- **Кількість респондентів, які часто звертаються:**
  - Кількість: 42
  - Відсоток: 76.36%
- **Кількість респондентів, які інколи звертаються:**
  - Кількість: 13
  - Відсоток: 23.64%

Батьки

- **Кількість респондентів, які можуть звернутися за порадою до будь-кого з вчителів:**
  - Кількість: 26
  - Відсоток: 52%

- **Кількість респондентів, які можуть звернутися до більшості вчителів:**

- Кількість: 20
- Відсоток: 40%

На основі аналізу даних можна зробити наступні висновки щодо рівня довіри у школі:

Учні

Учні всіх класів (4, 8, 10) демонструють високий рівень довіри до своїх поточних вчителів. Найвищий рівень довіри спостерігається серед учнів 4 та 10 класів, де понад 96% учнів зазначили, що можуть звернутися за порадою до своїх поточних вчителів. У 8 класі цей показник також високий, складаючи 93.07%. Лише незначна частина учнів віддає перевагу вчителям, які вчили їх минулого року, що свідчить про ефективну адаптацію до поточного педагогічного складу.

Вчителі

Серед вчителів спостерігається активна взаємодія та високий рівень співпраці. 76.36% вчителів часто звертаються один до одного за порадою, що вказує на довіру та підтримку в колективі. Інші 23.64% вчителів звертаються інколи, що також свідчить про відкритість до комунікації.

Батьки

Довіра до вчителів з боку батьків також знаходиться на високому рівні. 52% батьків готові звернутися за порадою до будь-кого з вчителів, тоді як 40% зазначили, що можуть звернутися до більшості вчителів. Це свідчить про позитивне сприйняття педагогічного складу та впевненість батьків у професійності вчителів.

Рівень довіри у школі є дуже високим як серед учнів, так і серед вчителів та батьків. Учні довіряють своїм поточним вчителям, що сприяє кращому навчальному процесу та адаптації. Вчителі активно співпрацюють між собою, створюючи підтримуюче професійне середовище. Батьки також висловлюють довіру до вчителів, що позитивно впливає на загальну атмосферу в школі та сприяє успішній взаємодії між школою та родинами учнів. Цей високий рівень довіри вказує на ефективну роботу адміністрації школи та педагогічного колективу в цілому.

Чи оцінюють вчителі справедливо, чи прозора система оцінювання в школі?

Аналіз відповідей учнів

4 клас

- **Так, справедливо:** 95 відповідей (88,79%)
- **Як коли - деякі вчителі справедливо, деякі ні:** 12 відповідей (11,21%)

8 клас

- **Так, усі вчителі оцінюють справедливо:** 19 відповідей (57,58%)
- **Переважно оцінюють справедливо:** 11 відповідей (33,33%)

10 клас

- Так, усі вчителі оцінюють справедливо: 21 відповідь (63,64%)
- Переважно оцінюють справедливо: 9 відповідей (27,27%)

Аналіз відповідей вчителів

- Так, прозора (вчителі завжди пояснюють, чому поставили ту чи іншу оцінку, не маніпулюють оцінюванням): 44 відповіді (88%)
- Важко відповісти: 3 відповіді (6%)

Аналіз відповідей батьків

- Так, прозора (вчителі завжди пояснюють, чому поставили ту чи іншу оцінку, не маніпулюють оцінюванням): 44 відповіді (88%)
- Важко відповісти: 3 відповіді (6%)

1. **Учні 4 класу** здебільшого вважають оцінювання справедливим (88,79%), що свідчить про високий рівень довіри до вчителів у молодшій школі.
2. **Учні 8 класу** мають змішані думки: трохи більше половини (57,58%) вважають оцінювання повністю справедливим, а третина (33,33%) вважає,

що оцінювання переважно справедливе. Це може свідчити про зростання критичності та більш високі очікування від вчителів у середній школі.

3. **Учні 10 класу** теж здебільшого вважають оцінювання справедливим (63,64%), але є значна частка тих, хто вважає оцінювання переважно справедливим (27,27%). Це може свідчити про більшу зрілість і розуміння учнів старших класів щодо процесу оцінювання.
4. **Вчителі та батьки** мають однакові погляди на прозорість оцінювання: переважна більшість (88%) вважають систему оцінювання прозорою, що вказує на високий рівень задоволеності з боку дорослих.

Система оцінювання в школі загалом вважається справедливою та прозорою більшістю учнів, вчителів і батьків. Однак, є певні відмінності у сприйнятті справедливості оцінювання між молодшими та старшими класами, що може бути пов'язано з віковими особливостями сприйняття та розуміння процесу оцінювання.

- *Якими є повсякденні відносини між учасниками освітнього процесу у закладі освіти?*

Вчителі

1. **Характер міжособистісних відносин між працівниками школи - товариські, довірливі:**
  - Кількість респондентів: 38
  - Відсоток: 69,09%
2. **Характер міжособистісних відносин між працівниками школи - партнерські, найчастіше співпрацюють:**
  - Кількість респондентів: 17
  - Відсоток: 30,91%
3. **Характер міжособистісних відносин між педагогами і дирекцією - товариські, довірливі:**
  - Кількість респондентів: 27
  - Відсоток: 49,09%

4. Характер міжособистісних відносин між педагогами і дирекцією - партнерські, найчастіше співпрацюють:

- Кількість респондентів: 28
- Відсоток: 50,91%

5. Характер міжособистісних відносин між учнями, яких я навчаю - товариські, довірливі:

- Кількість респондентів: 32
- Відсоток: 58,18%

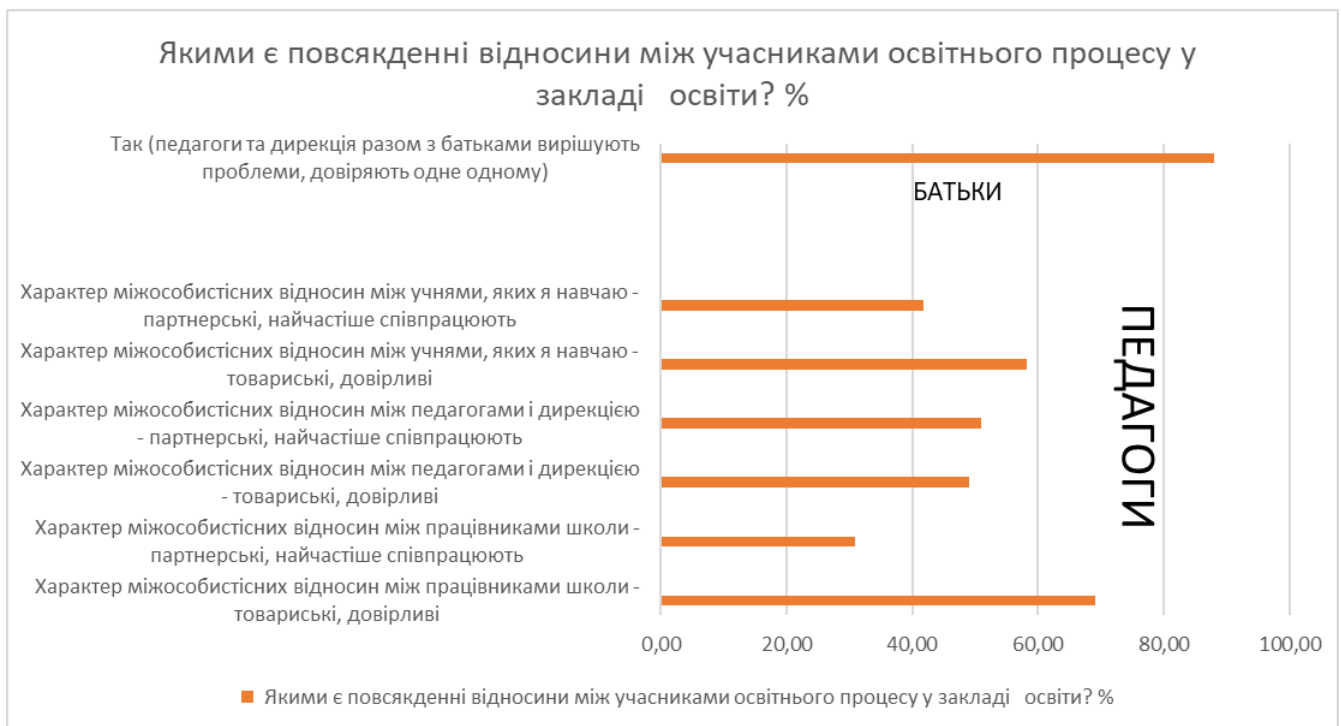
6. Характер міжособистісних відносин між учнями, яких я навчаю - партнерські, найчастіше співпрацюють:

- Кількість респондентів: 23
- Відсоток: 41,82%

Батьки

1. Так (педагоги та дирекція разом з батьками вирішують проблеми, довіряють одне одному):

- Кількість респондентів: 44
- Відсоток: 88,00%

Працівники ліцею

- Значна більшість працівників школи (майже 70%) характеризують свої взаємовідносини як товариські та довірливі. Це вказує на високу внутрішню згуртованість колективу та сприятливий емоційний клімат. Високий рівень довіри серед колег є важливим для ефективної комунікації та співпраці.
- Трохи менше третини працівників школи відзначають партнерські відносини, що свідчить про наявність професійної взаємодії та співпраці. Цей підхід акцентує на колективних зусиллях і спільних цілях.

Відносини між педагогами та дирекцією

- Майже половина педагогів вважає відносини з дирекцією товариськими та довірливими, що свідчить про позитивну взаємодію та відкритість адміністрації до своїх співробітників. Це сприяє формуванню підтримки та розуміння з боку керівництва.
- Трохи більше половини педагогів розглядають свої відносини з дирекцією як партнерські, що вказує на рівність і спільну роботу для досягнення освітніх цілей. Це свідчить про прагнення до демократичного стилю управління, де кожен член команди може впливати на прийняття рішень.

Відносини між учнями

- Більшість вчителів вважає, що між учнями, яких вони навчають, панують товариські та довірливі відносини. Це важливо для створення позитивного навчального середовища, де учні почувуються комфортно і підтримують один одного.
- Значна частина (приблизно 42%) вважає, що учні мають партнерські відносини, що підкреслює важливість спільної роботи і кооперації у навчальному процесі. Це допомагає розвивати навички командної роботи та відповідальність.
-

Взаємодія з батьками

- Дуже високий відсоток (88%) респондентів вказує на довірливі та спільні рішення проблем між педагогами, дирекцією та батьками. Це свідчить про ефективну комунікацію та взаєморозуміння між школою та родинами учнів, що є критично важливим для успішного освітнього процесу та розвитку учнів.

В цілому, дані свідчать про високий рівень довіри у взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу в школі. Товариські та довірливі відносини переважають серед працівників школи, між педагогами і дирекцією, а також між учнями. Партнерські відносини, що також мають значну частку, підкреслюють прагнення до співпраці і спільної роботи на всіх рівнях. Взаємодія з батьками показує особливо високий рівень довіри, що забезпечує надійну підтримку з боку родин та сприяє ефективному вирішенню освітніх завдань.

- *Якщо тобі було складно зрозуміти якусь тему на уроці, чи вчителі допомагали тобі у ній розібратись?*

8 клас

- **Завжди заохочують запитувати і пояснюють незрозумілі теми:**
16 респондентів (48.48%).
- **Інколи, це залежить від учителя і від теми:** 17 респондентів (51.52%).

10 клас

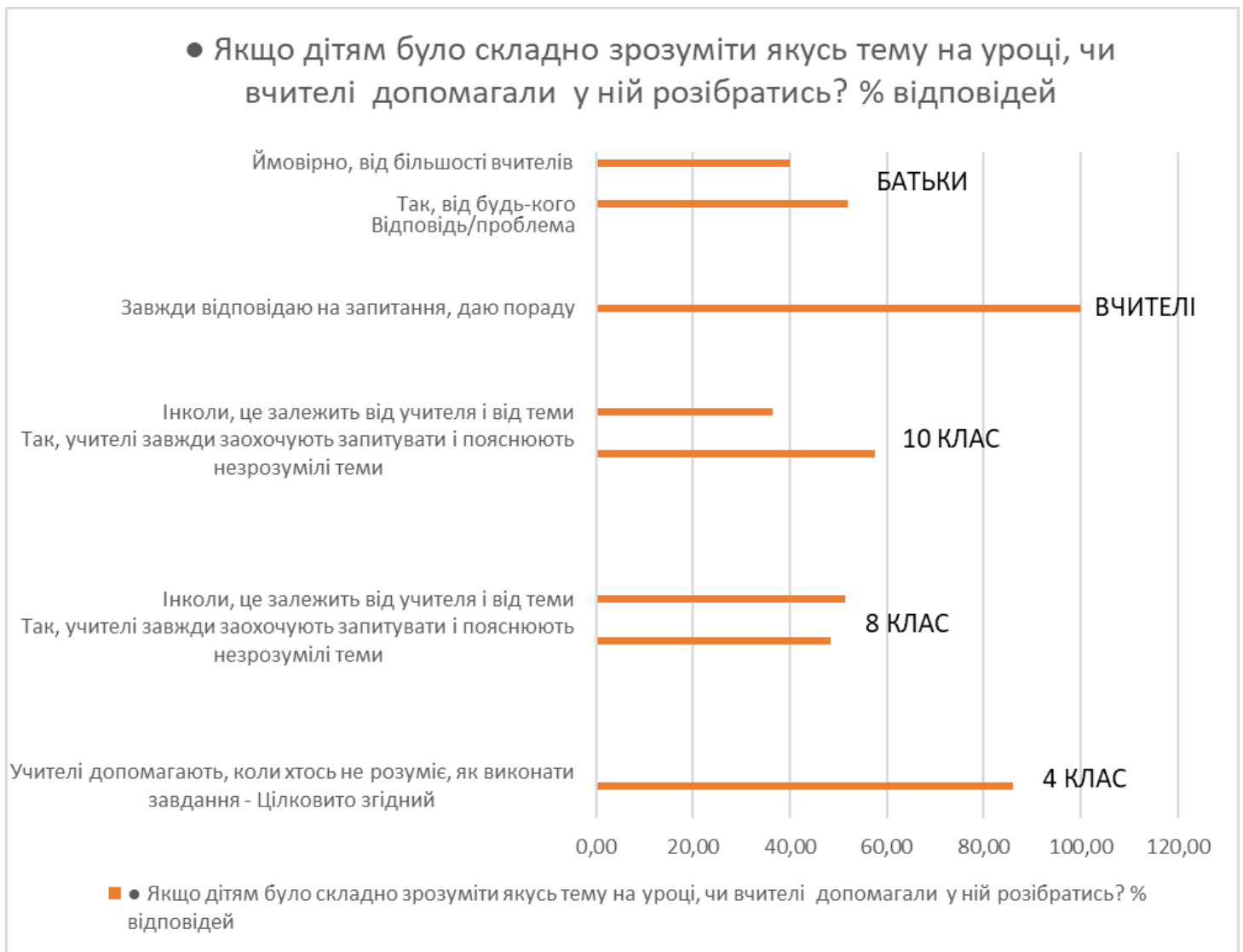
- **Завжди заохочують запитувати і пояснюють незрозумілі теми:**
19 респондентів (57.58%).
- **Інколи, це залежить від учителя і від теми:** 12 респондентів (36.36%).

Вчителі

- **Завжди відповідаю на запитання, даю пораду:** 55 респондентів (100%).

Батьки

- **Так, від будь-кого:** 26 респондентів (52%).
- **Ймовірно, від більшості вчителів:** 20 респондентів (40%).

Загалом існує висока довіра до вчителів у навчальному середовищі, хоча є деякі розбіжності залежно від класу та групи опитаних. Учні 8 класу мають дещо змінну довіру до вчителів: 48.48% вважають, що вчителі завжди допомагають, тоді як 51.52% вважають, що це залежить від конкретного вчителя та теми. Учні 10 класу демонструють вищий рівень довіри, оскільки 57.58% з них вважають, що вчителі завжди заохочують запитувати та пояснюють незрозумілі теми, що може свідчити про зріліше сприйняття та більшу впевненість у підтримці з боку вчителів. Усі опитані

вчителі (100%) впевнені у своїй ролі підтримки учнів і заявляють, що завжди відповідають на запитання та надають поради. Серед батьків 52% вважають, що їхні діти можуть отримати допомогу від будь-якого вчителя, тоді як 40% впевнені, що допомога надається більшістю вчителів.

2.3. Демократичний виховний простір

Демократичний виховний простір у ліцеї — це середовище, де учні мають можливість вільно виражати свої ідеї, думки та переконання, активно брати участь у прийнятті рішень, що стосуються навчання та життя школи. Він ґрунтується на принципах рівності, взаємоповаги та співпраці між учнями та педагогами. У такому середовищі розвивається вміння співпрацювати, вирішувати конфлікти мирним шляхом, а також відчуття відповідальності за власні дії та долю спільноти.

У нашому ліцеї демократичний освітній простір є частково сформованим.

Демократичним виховний простір нашого ліцею визнали:

- **83.64% педагогів;**
- **22.00% батьків;**
- **45.45% учнів 10-тих класів;**
- **18.18% учнів 8-тих класів;**
- **8.41% учнів 4-тих класів.**

Про це свідчать наступні результати:

Чи можете Ви на уроці та позаурочних заходах висловити свою думку?

• **4-й клас:**

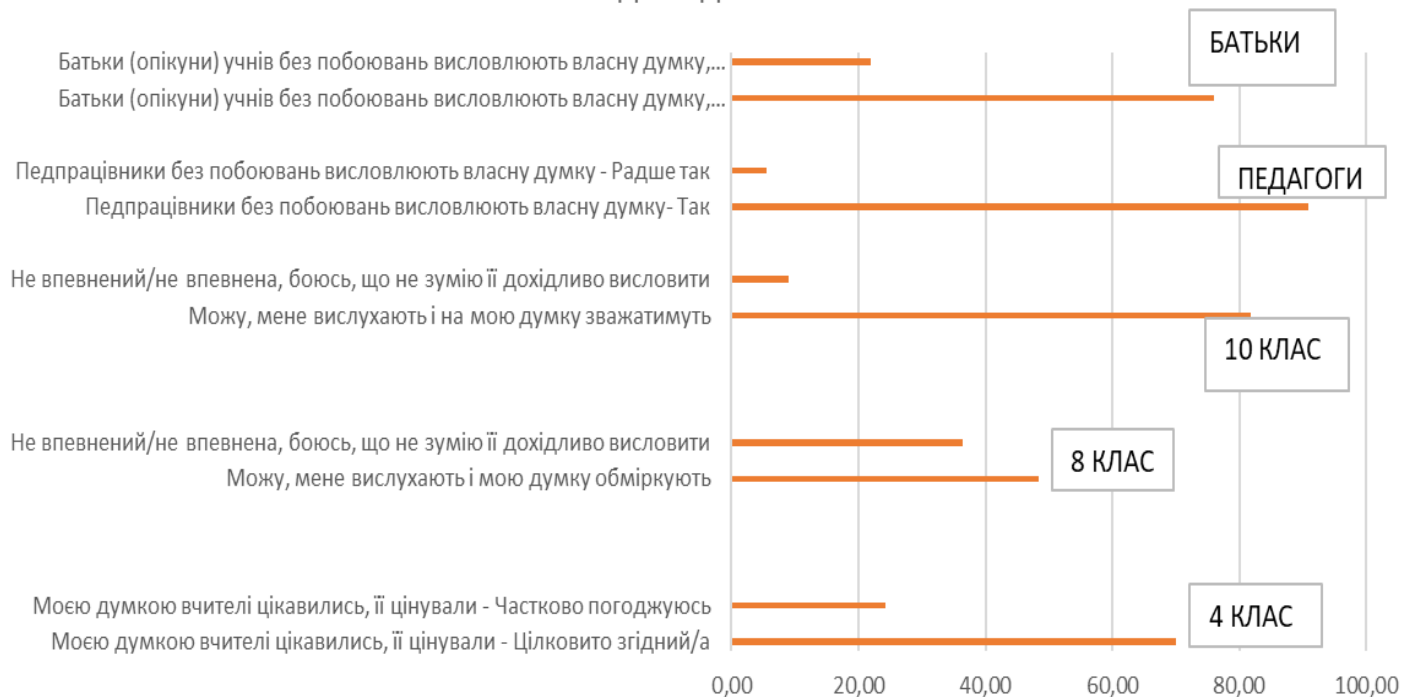
- 75% учнів стверджують, що їхні вчителі цікавляться їхніми думками та цінують їх.
- 26% вважають, що це відбувається лише частково.

• **8-й клас:**

- 48.48% відповідають, що вони можуть висловлювати свою думку, і їх слухають та обмірковують.

- 36.36% визнають, що не впевнені, чи зможуть ефективно висловити свою думку.

- **10-й клас:**
  - 81.82% впевнені, що їх слухають і зважають на їхню думку.
  - 9.09% визнають, що не впевнені у своїй здатності до ефективного висловлення своїх думок.

- **Вчителі:**
  - 90.91% педагогічних працівників стверджують, що вільно висловлюють свої думки без побоювань.
  - 5.45% визнають, що вони це роблять, але з деякими сумнівами.

- **Батьки:**
  - 76% батьків відповідають, що вони вільно висловлюють свої думки, навіть якщо вони не збігаються з позицією класного керівника або дирекції.
  - 22% визнають, що це стосується їх, але з деякими сумнівами.

Чи можете Ви на уроці та позаурочних заходах висловити свою думку? % відповідей

- 1. Інтерес вчителів до думок учнів:** Більшість учнів відчувають певний рівень інтересу з боку вчителів до їхніх думок, проте є коливання між класами. У вищих класах, здається, цей інтерес виявляється більш яскраво.
- 2. Самовираження учнів:** Існує певна кількість учнів, які не впевнені у своїй здатності висловити свої думки. Це може бути пов'язано з розвитком навичок комунікації та впевненості в собі.
- 3. Довіра вчителів та батьків:** Педагогічні працівники та батьки здебільшого відчувають вільність в висловленні своїх думок в навчальному середовищі. Це вказує на наявність сприятливого клімату, де думки та думки всіх учасників беруться до уваги.
- 4. Важливість сприяння самовираженню:** Розвиток навичок самовираження та впевненості в собі учнів важливий для створення сприятливого навчального середовища, де кожен почуває себе

частиною спільноти і вільно може висловлювати свої думки та погляди.

Отже, відношення до вираження думок в навчальному середовищі школи визначається як інтересом вчителів та батьків до цього процесу, так і впевненістю учнів у своїх здібностях та можливостях висловити свої думки.

- *Яка користь від минулорічної діяльності органу учнівського самоврядування школи, його чинного складу?*

4 клас:

- 88% відповідей вказують, що учнівське самоврядування створене для того, щоб представляти інтереси та захищати права учнів та брати участь в керуванні школою.
- 48% відповідей стверджують, що вищим органом учнівського самоврядування є збори усіх учнів класу або школи, а 44% стверджують, що це староста, обраний учнями класу або школи.
-

8 клас:

- 63% відповідей показують, що орган учнівського самоврядування в цьому класі ухвалював потрібні учням рішення/документи.
- 30% стверджують, що він відстоював інтереси учнівства на педагогічній раді та перед адміністрацією школи.

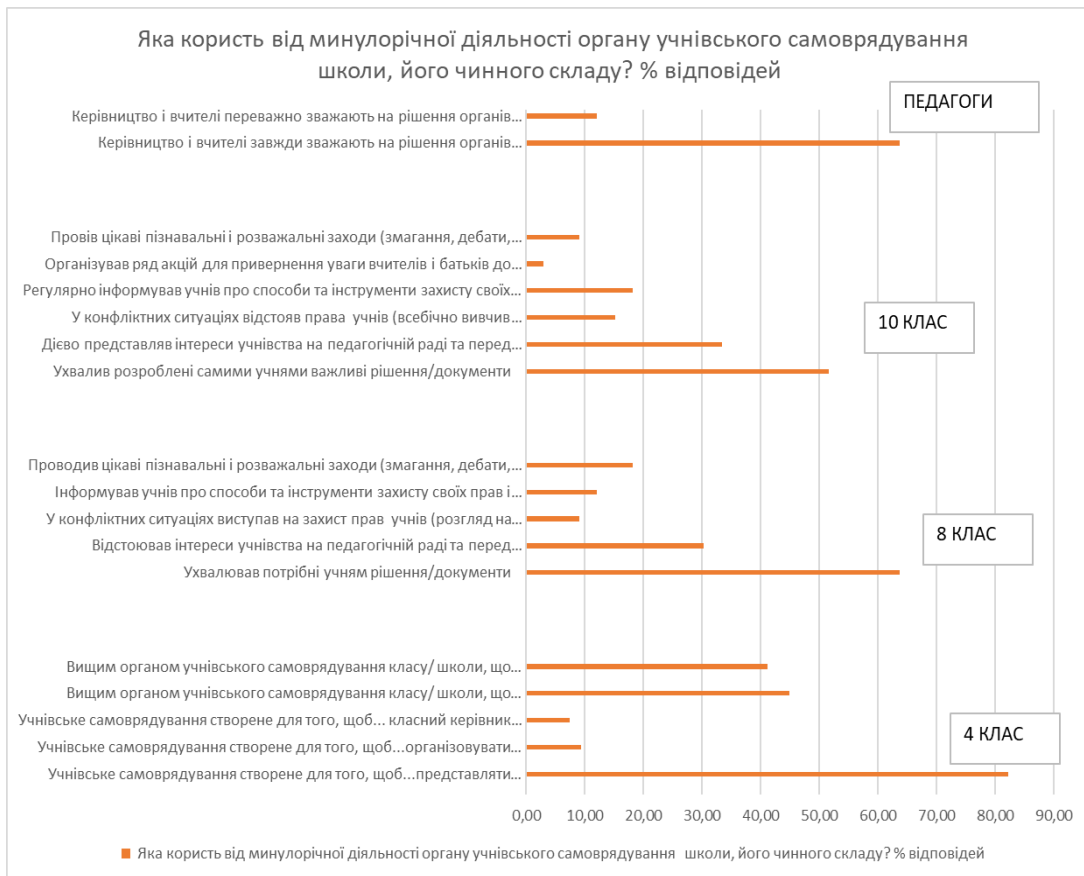
10 клас:

- Тут 51% відповідей стверджують, що орган учнівського самоврядування ухвалив розроблені самими учнями важливі рішення/документи.
- 33% вказують на дієве представлення інтересів учнівства перед педагогічною радою та адміністрацією школи.

Вчителі:

- 63% відповідей показують, що керівництво і вчителі завжди зважають на рішення органів учнівського самоврядування та думку учнів.

Загалом можна сказати, що учнівське самоврядування в цих класах здійснює діяльність, спрямовану на представлення інтересів учнів та їхню участь у керуванні ліцеєм. Також важливо, що вчителі вважають це важливою частиною життя ліцею.

1. Мета учнівського самоврядування (УС):

- З 88% відповідей в 4 класі видно, що основна мета УС учнів полягає в представленні інтересів та захисті прав учнів, а також в їхній участі у керуванні школою. Це свідчить про важливість взаємодії між учнями та адміністрацією для створення сприятливого навчального середовища.
- Інші функції, які зазначені (організація позаурочних заходів, співпраця з класними керівниками), також важливі для розвитку шкільної спільноти.

2. Структура та прийняття рішень:

- В 48% випадків вищим органом учнівського самоврядування вважають збори усіх учнів класу або школи. Це свідчить про демократичний підхід до прийняття рішень.
- Але також важливим вважається обраний староста/президент у 44% випадків. Це може вказувати на необхідність чіткої лідерської структури.

3. Функції старости/президента УС:

- Староста/президент має важливу роль у прийнятті рішень та захисті інтересів учнів (63,64% в 8 класі та 51,52% в 10 класі). Це підтверджує його/її вплив на формування шкільної політики та взаємодію з адміністрацією.
- Також важливою є інформаційна роль старости/президента, організація розважальних заходів, що сприяють підвищенню взаємодії між учнями та підтримці шкільного духу.

4. Вплив на вчителів та адміністрацію:

- Більшість вчителів (63,64%) вказали, що вони завжди чи переважно зважають на рішення УС та думку учнів. Це свідчить про важливість взаємодії та взаєморозуміння між учнями та педагогами.

У цілому, результати показують, що учнівське самоврядування є важливим інструментом для створення демократичного та відкритого середовища в школі, де учні мають можливість впливати на власну освіту та розвиток шкільної спільноти.

- *Де Ви можете щиро висловити свою думку про життя класу, школи та чи відчували ви тиск на себе з боку батьків, адміністрації?*

Учні 4-го класу:

- Найбільш популярні способи висловлення думки: учнівські збори

та публікації на шкільному сайті або форумі.

- Взаємодія з класним керівником або вчителями також має значний відсоток.

Учні 8-го класу:

- Спілкування з класним керівником є найбільш поширеним способом висловлення думки.
- Також відзначається участь в учнівських зборах класу та загальних зборах школи.

Учні 10-го класу:

- Знову участь учнів в учнівських зборах є домінуючою.
- Спілкування з класним керівником та активна участь у шкільних акціях також значні.

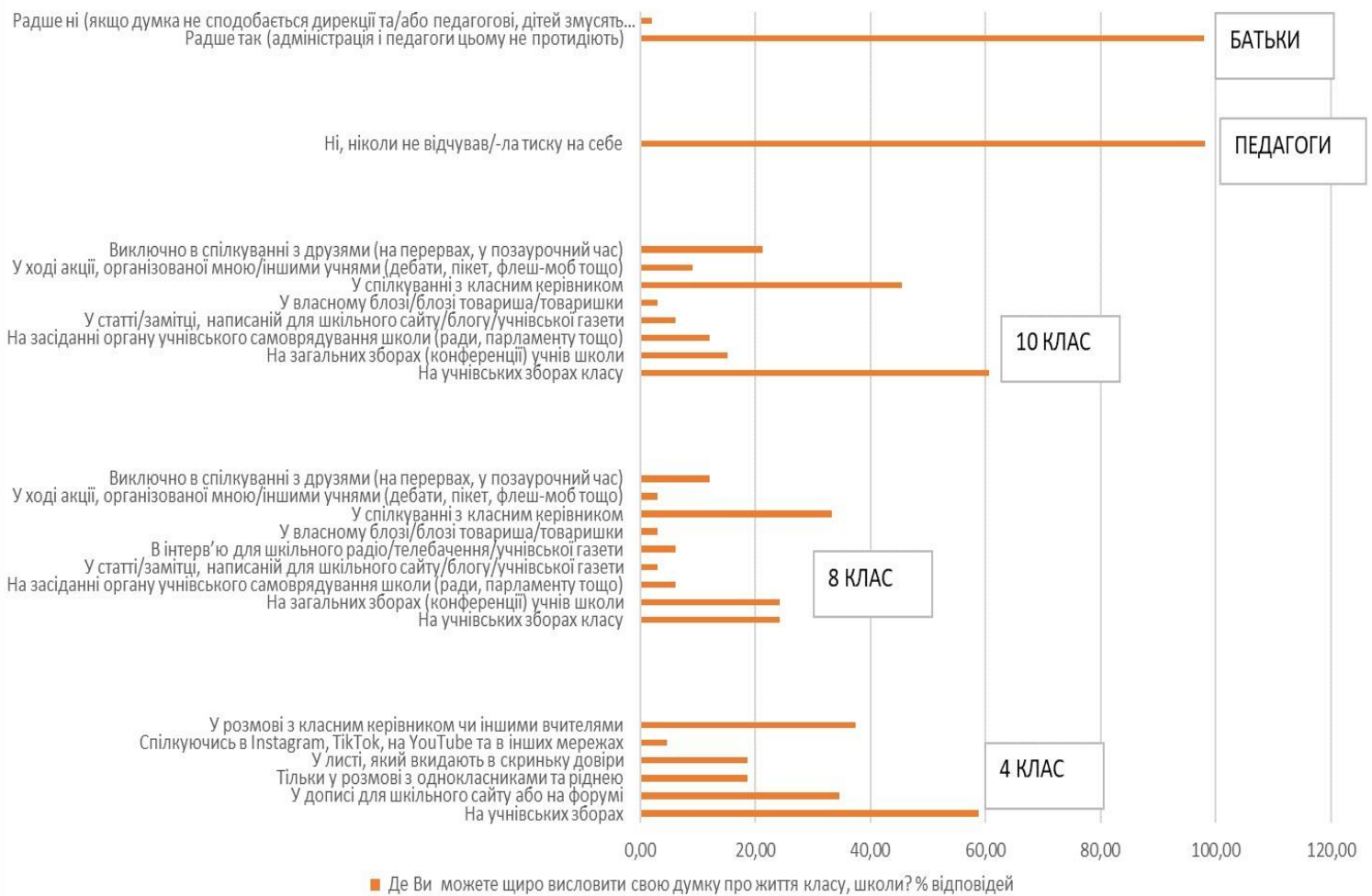
Вчителі:

- Високий відсоток вчителів стверджують, що не відчувають тиску щодо вираження своєї думки.

Батьки:

- Більшість батьків відчувають, що адміністрація школи не протидіє їхній думці, що може свідчити про відкриту атмосферу спілкування.

Де Ви можете щиро висловити свою думку про життя класу, школи та чи відчували ви тиск на себе з боку батьків, адміністрації?

- **Комунікаційні канали:** Учні різних класів використовують різні канали для висловлення своїх думок про життя класу та школи. Найпоширеніші з них - учнівські збори, дописи на шкільному сайті або форумі, спілкування з класним керівником та однокласниками. За часом, із зростанням класу, способи виявлення думок можуть змінюватися.

- **Участь в шкільних заходах:** Видно, що з віком учні більш активно долучаються до різноманітних шкільних ініціатив та заходів, таких як участь у засіданнях органів учнівського самоврядування, акціях, конференціях тощо.

- **Тиск від батьків та адміністрації:** Значна більшість учнів не відчуває тиску від батьків та адміністрації. Проте деякі відчувають, що адміністрація та педагоги не протидіють виявленню власної думки. Тут важливо встановити, як це впливає на атмосферу в школі та розвиток учнівського самоврядування.

2.4. Патріотичний виховний простір

Патріотичний виховний простір в школі - це інтегрована система освітніх та виховних заходів, спрямованих на формування в учнів почуття гордості за свою країну, розуміння її історії, культури та цінностей, а також активного громадянського підходу до участі у житті суспільства. Це може включати в себе уроки історії та культури, позакласні заходи, конкурси, відвідування пам'ятних місць, проекти з волонтерства та громадської діяльності, а також використання патріотичної символіки та традицій у шкільному житті. Ключовою метою патріотичного виховного простору в школі є не лише передача знань, але й виховання активних, відповідальних громадян, готових долучатися до будівництва майбутнього своєї країни.

У нашому ліцеї патріотичний освітній простір є сформованим.

Патріотичним виховний простір нашого ліцею визнали:

- **85.45% педагогів;**
- **60.00% батьків;**
- **36.36% учнів 10-тих класів;**
- **15.15% учнів 8-тих класів;**
- **53.27% учнів 4-тих класів.**

Щоб дослідити даний простір, респонденти дали відповіді на наступні питання:

«Чи траплялися з боку учнів твоєї школи неповага до державних символів України»

4 клас:

- Часто пошкодження насаджень, пам'яток культури та інших об'єктів спостерігаються лише в 1,87% випадків.
- Інколи це відбувається в 5,61% випадків.
- Ніколи - 81,31%.

8 клас:

- 9,09% учнів іноді не дотримуються правил поведження з державними символами.
- 3,03% іноді не реагують вчасно на урочисті церемонії.
- 87,88% завжди ставляються шанобливо до державних символів.

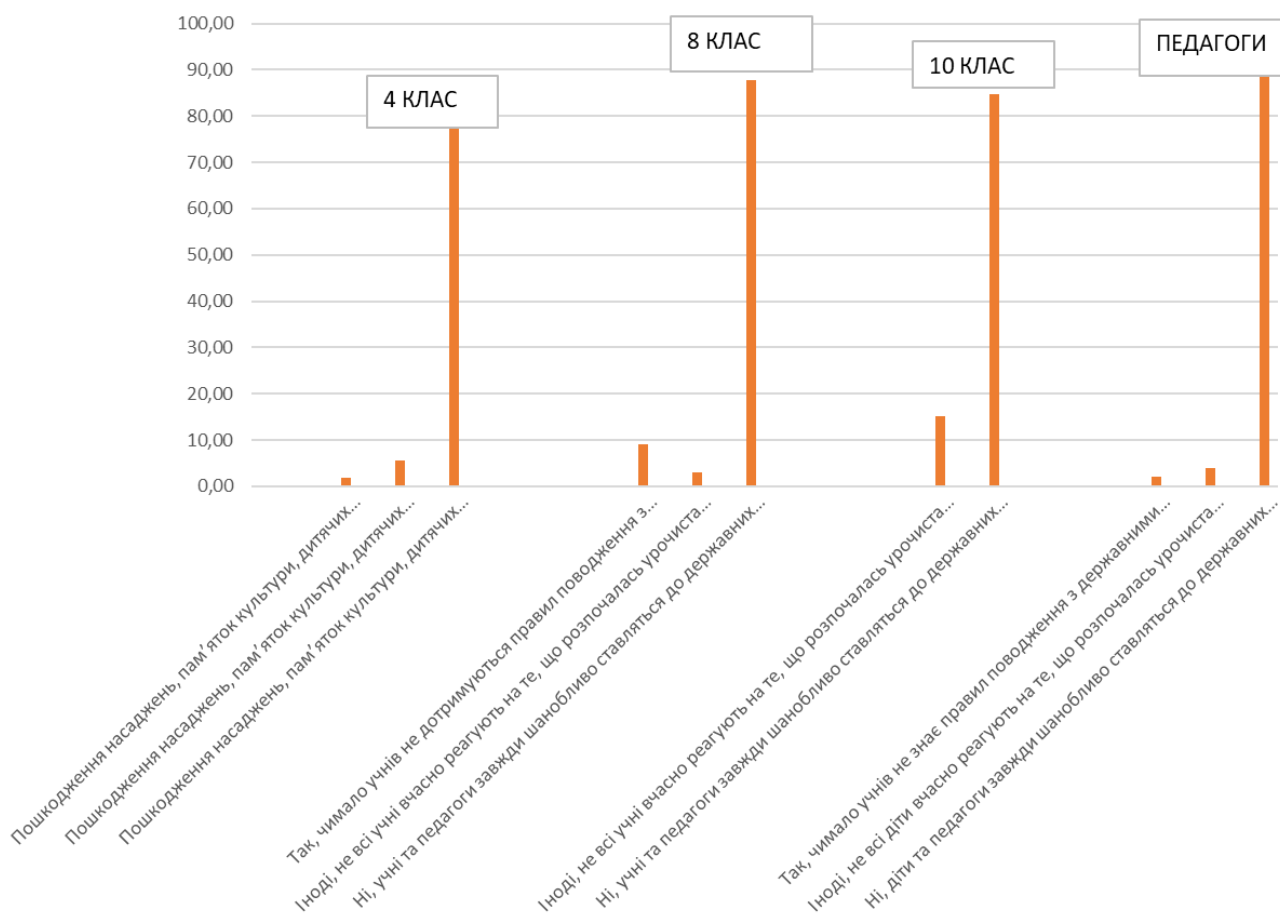
10 клас:

- 15,15% іноді не реагують вчасно на урочисті церемонії.
- 84,85% завжди шанобливо ставляться до державних символів.

Вчителі:

- 2% відзначили, що чимало учнів не знають правил поведження з державними символами.
- 4% вказали на те, що іноді діти не реагують вчасно на урочисті церемонії.
- 94% стверджують, що діти та педагоги завжди шанобливо ставляться до державних символів України.

Чи траплялися з боку учнів або працівників школи випадки неповаги до державних символів України, наприклад, під час виконання гімну, виносу/підняття прапора? % відповідей

Стан об'єктів культурної спадщини:

- У 4 класі лише в 1,87% випадків спостерігаються пошкодження насаджень, пам'яток культури та інших об'єктів.
- В 8 та 10 класах такі випадки не згадуються, що може свідчити про більшу уважність старших учнів до культурної спадщини.

Поведінка учнів щодо державних символів:

- У 8 класі 9,09% учнів іноді не дотримуються правил поведінки з державними символами, що може свідчити про необхідність більшої уваги до цієї теми на цьому етапі навчання.
- В 10 класі цей показник зменшується до 15,15%, що може свідчити про певне поліпшення усвідомлення учнями значення державних символів.

Уважність на урочисті церемонії:

- У 8 та 10 класах близько 15% учнів іноді не реагують вчасно на урочисті церемонії. Це може вказувати на необхідність більшої уваги до культурно-етичного виховання, особливо у вищих класах.

Оцінка вчителів:

- Вчителі вважають, що лише невелика частина учнів не знає правил поведіння з державними символами, та іноді не реагує вчасно на урочисті церемонії. Однак, загалом, вони позитивно оцінюють відношення учнів та педагогів до державних символів.

Загальний висновок:

- Можна зробити загальний висновок, що ліцей має досить високий рівень уваги до культурного виховання, що виявляється в загальному шанобливому ставленні до національних символів. Однак, існують певні проблемні питання, такі як недостатня увага до правил поведіння з державними символами та недбале ставлення до урочистих церемоній, які потребують удосконалення.

Чи сподобались ліцейстам екскурсії (в музеї, вулицями, рідним краєм), на які клас вирушав минулого навчального року?

4 клас:

- 73.83% ліцейстів відповіли, що екскурсії цікаві для них.
- 23.36% відповіли, що деякі екскурсії сподобалися, але деякі – ні.

8 клас:

- 57.58% відповіли, що брали участь у всіх екскурсіях, якщо мали можливість.
- 30.30% брали участь тільки у заходах, які їх цікавили.
- 3.03% були лише в місцевих закладах культури.

10 клас:

- 81.82% відповіли, що брали участь у всіх екскурсіях, якщо мали можливість.

- 15.15% долучалися тільки до екскурсій, які їх цікавили.
- 3.03% оглянули пам'ятки культури та історії іншого регіону або країни.

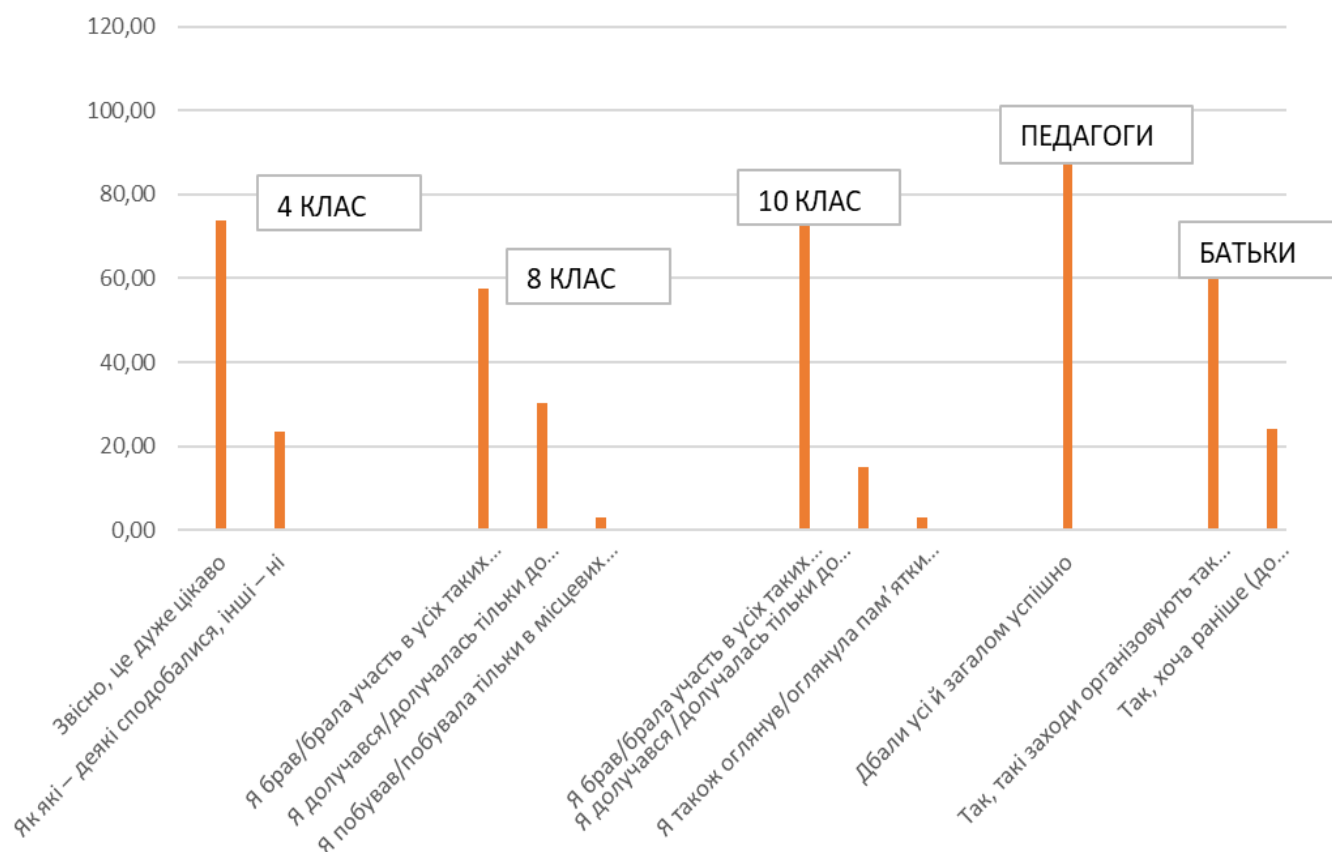
Вчителі:

- 100% вчителів стверджують, що успішно дбають про екскурсії.

Батьки:

- 66% батьків вважають, що заходи організуються так само часто, як війська РФ вторгаються в Україну.
- 24% вважають, що раніше таких заходів було більше.

Чи сподобались ліцеїстам екскурсії (в музеї, вулицями, рідним краєм), на які клас вирушав минулого навчального року? % відповідей

1. Ставлення учнів до екскурсій:

- Учні 4-го класу демонструють високий інтерес до екскурсій (73.83%), що свідчить про активну участь та позитивне ставлення до культурних заходів.
- Учні 8-го та 10-го класів також переважно беруть участь у

екскурсіях (відповідно 57.58% та 81.82%), зокрема, у 10-му класі цей показник є найвищим, що може свідчити про зростання зацікавленості учнів у культурних заходах з віком.

2. Участь учнів у екскурсіях:

- Більшість учнів 8-го та 10-го класів беруть участь у всіх екскурсіях, якщо мають можливість (відповідно 57.58% та 81.82%), що свідчить про активну участь у культурних заходах.
- Також помітно, що серед учнів 4-го класу та 10-го класу вищий відсоток тих, хто бере участь у всіх екскурсіях, порівняно з учнями 8-го класу. Це може вказувати на збільшення зацікавленості у культурних заходах серед старших учнів.

3. Ставлення батьків до організації культурних заходів:

- Близько 66% батьків вважають, що заходи організовуються так само часто, як війська РФ вторгаються в Україну. Це може вказувати на недоліки в організації та частоті проведення культурних заходів, які варто врахувати при подальшому плануванні.

4. Успішність діяльності вчителів у сфері екскурсій:

- 100% вчителів стверджують, що успішно дбають про екскурсії, що може вказувати на відповідальність та зацікавленість педагогічного колективу у створенні культуротворного середовища у ліцеї.

5. Потреба у вдосконаленні організації культурних заходів:

- Частка батьків (24%) вважає, що раніше таких заходів було більше. Це може вказувати на необхідність аналізу та вдосконалення організації культурних заходів для задоволення потреб учнів та батьків.

Отже, загальний аналіз свідчить про певний рівень зацікавленості учнів у культурних заходах, але також підкреслює необхідність подальшої роботи над організацією та розвитком культуротворного середовища у ліцеї.

Чи спроможний лицей пробудити в учнів інтерес до історії рідного краю?

4 клас

- 1. Виконання напам'ять Гімну України**
  - Так: 103 (96.26%)
  - Не впевнений/а: 3 (2.80%)
- 2. Описування Прапора України**
  - Так: 98 (91.59%)
  - Не впевнений/а: 8 (7.48%)
- 3. Розповідь про походження малого Герба України**
  - Так: 71 (66.36%)
  - Не впевнений/а: 31 (28.97%)
  - Ні: 4 (3.74%)
- 4. Пояснення цінування історичних постатей (Шевченко, Українка, Шухевич, Герої Небесної Сотні)**
  - Так: 95 (88.79%)
  - Не впевнений/а: 10 (9.35%)
  - Ні: 1 (0.93%)

8 клас

- 1. Інтерес до історії рідного краю**
  - Так, неодноразово: 4 (12.12%)
  - Бувало, часто: 20 (60.61%)

10 клас

- 1. Інтерес до історії рідного краю**
  - Так, суджу про це з власного досвіду: 26 (78.79%)
  - Не впевнений/не впевнена: 4 (12.12%)

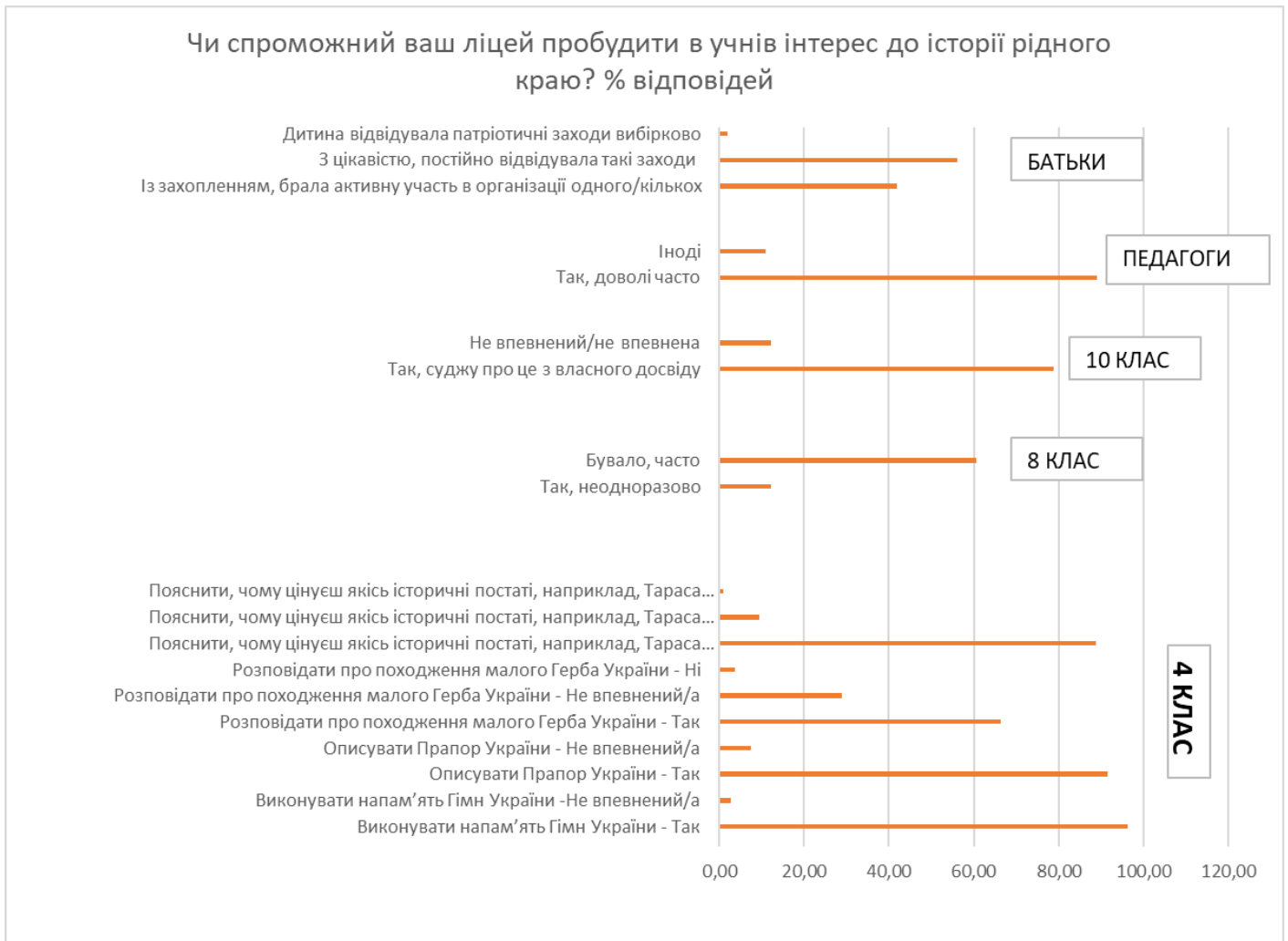
Вчителі

- 1. Інтерес до історії рідного краю**
  - Так, доволі часто: 49 (89.09%)
  - Іноді: 6 (10.91%)

Батьки

1. Участь в патріотичних заходах

- Із захопленням, брала активну участь: 21 (42.00%)
- З цікавістю, постійно відвідувала: 28 (56.00%)
- Дитина відвідувала вибірково: 1 (2.00%)

Значна більшість учнів молодших класів має базове розуміння та знання національних символів, таких як Гімн та Прапор України. Цей факт свідчить про ефективність початкової освіти у сфері патріотичного виховання. Проте, існує певний розрив у знаннях про походження малого Герба України: 66.36% учнів володіють цією інформацією, тоді як 29% все ще не впевнені у своїх знаннях. Це вказує на необхідність більш детального вивчення даного питання у початкових класах. Водночас, 88.79% учнів можуть пояснити,

чому вони цінують визначні історичні постаті, що свідчить про високий рівень усвідомлення історичної спадщини та її значення.

Учні середніх класів демонструють значний інтерес до історії рідного краю. 60.61% учнів часто виявляють інтерес до цього предмету, а 12.12% роблять це неодноразово. Це показує, що у цій віковій групі зберігається стійкий інтерес до історії та її вивчення, що є позитивним показником для освітньої установи.

Більшість учнів старших класів (78.79%) мають позитивний досвід вивчення історії рідного краю, що свідчить про високий рівень задоволеності навчанням у ліцеї. Проте, 12.12% учнів все ще не впевнені в своїй зацікавленості, що може бути викликано різними факторами, такими як особисті інтереси або підходи до викладання. Це вказує на можливість вдосконалення навчальних програм та методів викладання.

Вчителі підтверджують ефективність роботи ліцею у сфері патріотичного виховання. Переважна більшість (89.09%) вважають, що ліцей часто пробуджує інтерес до історії рідного краю серед учнів. Це свідчить про узгодженість між навчальними програмами та їх реалізацією, а також про високий рівень професіоналізму педагогічного колективу.

Відгуки батьків також є позитивними. Більшість батьків вважають, що їхні діти активно або з цікавістю беруть участь у патріотичних заходах, що підтверджує ефективність виховної роботи ліцею. Лише 2% батьків зазначили, що їхні діти відвідують такі заходи вибірково, що є незначним показником та може бути пов'язано з індивідуальними особливостями учнів.

Ліцей загалом успішно пробуджує інтерес до історії рідного краю серед учнів різних вікових груп. Це підтверджується високими відсотками позитивних відповідей як від учнів, так і від вчителів та батьків. Успішна реалізація патріотичного виховання у ліцеї свідчить про ефективність навчальних програм, професіоналізм педагогічного колективу та активну підтримку з боку батьків. Проте, існує потенціал для вдосконалення, особливо у сфері поглиблення знань про національні символи та підвищення зацікавленості старших учнів.

Тобі подобалося, як організували шкільні заходи до важливих днів чи пам'ятних дат?

4 клас

- **Найчастіше подобалося:** 24 відповіді (72,73%)
- **Тільки якщо ми самі готували програму:** 2 відповіді (6,06%)

8 клас

- **Найчастіше подобалося:** 27 відповідей (81,82%)
- **Тільки якщо ми самі готували програму:** 5 відповідей (15,15%)

10 клас

- **Так:** 49 відповідей (89,09%)
- **Іноді:** 6 відповідей (10,91%)

Батьки

- **Із захопленням, дитина брала активну участь в організації одного/кількох:** 21 відповідь (42,00%)
- **З цікавістю, постійно відвідувала такі заходи:** 28 відповідей (56,00%)
- **По-різному, вона відвідувала патріотичні заходи вибірково:** 1 відповідь (2,00%)

Учні 4-их класів більшість учнів позитивно ставляться до шкільних заходів, не зважаючи на свою участь у підготовці. Це може бути пов'язано з новизною та різноманітністю шкільного життя для молодших школярів.

Учні 8-их класів стають більш зацікавленими у шкільних заходах. Підвищення відсотка тих, хто бере участь у підготовці, може свідчити про зростаючу потребу в активній участі та самовираженні.

У 10-их класах рівень задоволеності досягає свого піку. Це може бути пов'язано з більшою зрілістю учнів та їхнім бажанням брати активну участь у житті школи. Також це може вказувати на те, що шкільні заходи в старших класах краще організовані та більш цікаві для учнів.

Більше третини дітей беруть активну участь у підготовці заходів, що може вказувати на бажання учнів бути залученими в організаційний процес і розвивати свої організаторські здібності. Більше половини дітей з цікавістю відвідують заходи, що може вказувати на високий рівень організації і цікавий зміст цих заходів для учнів. Невеликий відсоток вибіркового відвідування свідчить про загальну задоволеність і цікавість до шкільних заходів серед учнів.

Задоволеність шкільними заходами зростає з віком учнів. Молодші школярі зазвичай задоволені самими заходами, в той час як старші учні надають більше значення своїй активній участі в підготовці та організації. Це свідчить про розвиток їхніх навичок самостійності, відповідальності та бажання самовираження. Батьки в цілому позитивно оцінюють участь своїх дітей у шкільних заходах, що підкреслює важливість цих заходів у шкільному житті та їхній вплив на розвиток особистості учнів.

2.5 Культуротворчий виховний простір

Культуротворчий виховний простір у ліцеї сприяє формуванню гармонійно розвиненої особистості, вихованню етичних цінностей та національної свідомості, стимулює творчі здібності учнів і забезпечує інтеграцію освітніх та культурних аспектів в єдине середовище для всебічного розвитку молоді.

У нашому ліцеї культуротворчий освітній простір є частково сформованим.

Культуротворчим виховний простір нашого ліцею визнали:

- **16.36%** педагогів;
- **14.00%** батьків;
- **6.06%** учнів 10-тих класів;
- **36.45%** учнів 4-тих класів.

Проаналізувавши відповіді на наступні питання, можна зробити висновки наскільки виховний простір є розвивальним та мотивуючим до навчання.

Чи сподобались Тобі екскурсії (в музеї, вулицями, рідним краєм), на які клас вирушав минулого навчального року?

4 клас:

- Більшість четверокласників (майже 74%) знаходять екскурсії дуже цікавими.
- Лише чверть учнів (23.36%) мають змішану думку щодо екскурсій.

8 клас:

- Майже 58% восьмикласників брали участь у всіх можливих заходах.
- 30% обирали лише ті заходи, які їх цікавили.
- Дуже незначна частина (3%) відвідувала тільки місцеві заклади культури.

10 клас:

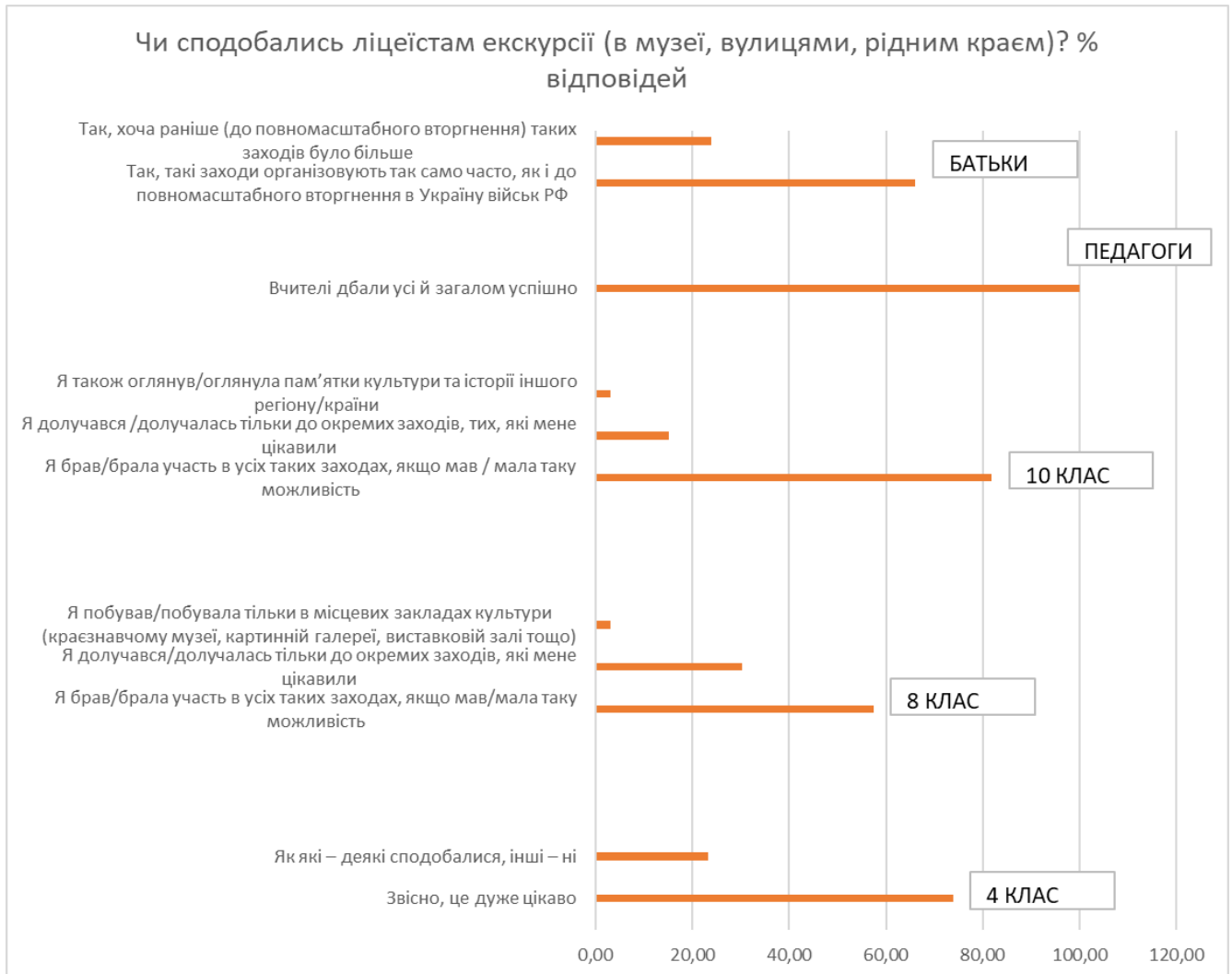
- 82% десятикласників брали участь у всіх можливих заходах.
- 15% відвідували лише окремі цікаві для них заходи.
- 3% оглянули пам'ятки культури та історії іншого регіону або країни.

Вчителі:

- Всі вчителі (100%) вважають, що вони дбають про організацію екскурсій і роблять це успішно.

Батьки:

- 66% батьків вважають, що екскурсії організуються так само часто, як і до повномасштабного вторгнення.
- 24% зазначають, що заходів стало менше у порівнянні з довоєнним періодом.

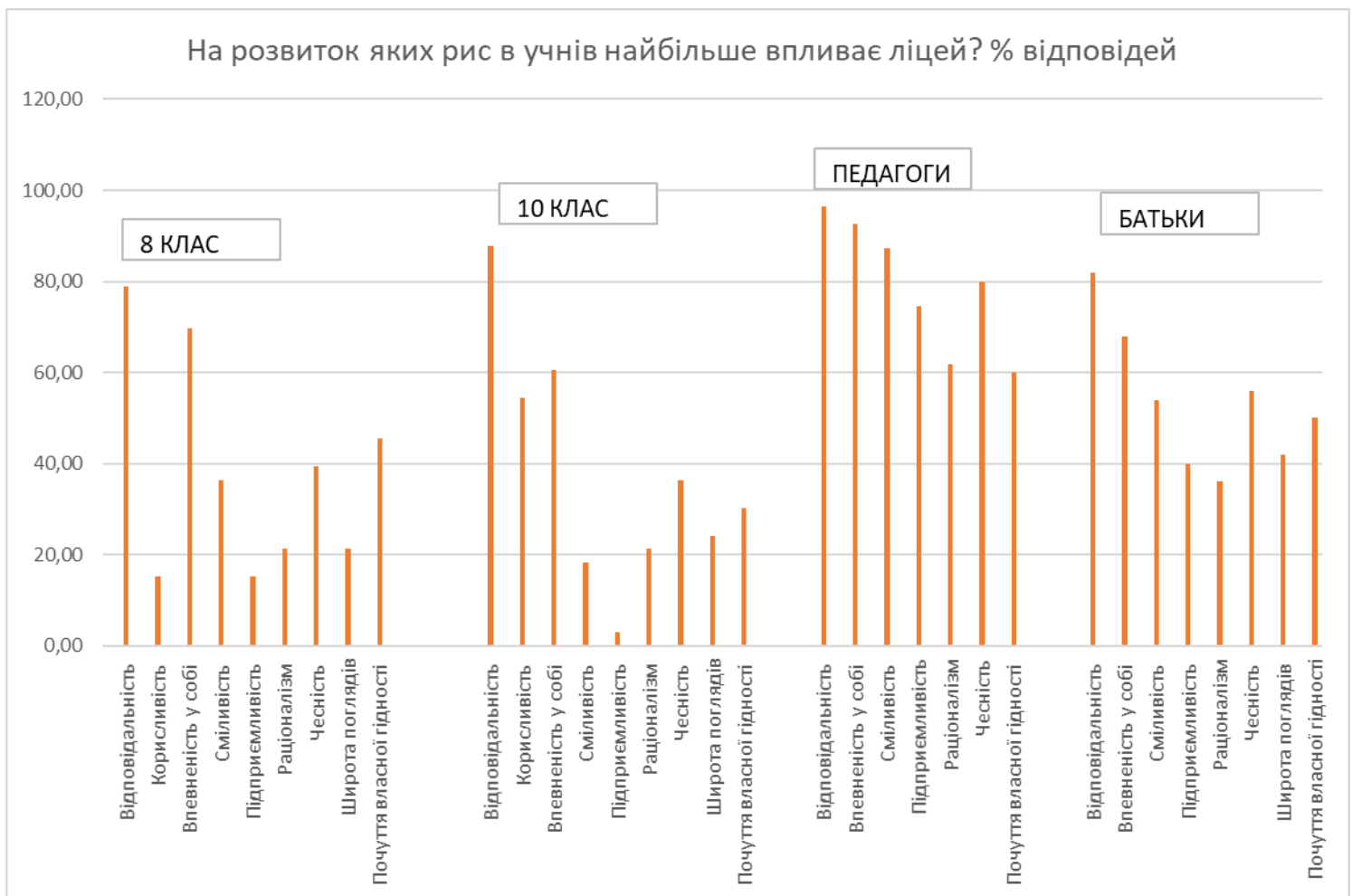
1. **Загальний інтерес до екскурсій:** У четвертому класі майже 74% учнів знаходять екскурсії дуже цікавими, що свідчить про високий рівень зацікавленості в цьому виді діяльності. Однак, з часом цей інтерес може знижуватися, оскільки лише 58% восьмикласників і 82% десятикласників брали участь у всіх можливих заходах.
2. **Обраність заходів:** З часом учні стають більш вибірковими у своїх заходах. Наприклад, лише 30% восьмикласників та 15% десятикласників обирали лише ті заходи, які їх цікавили.

3. **Вплив зовнішніх факторів:** Схоже, що на кількість проведених екскурсій впливають зовнішні фактори, такі як повномасштабне вторгнення, яке зменшує кількість заходів за словами 24% батьків.

4. **Успішність організації:** Учителі вважають, що організація екскурсій відбувається успішно, що може бути важливим стимулом для подальшої підтримки та розвитку цієї практики.

Отже, можна зробити висновок, що екскурсії є важливим елементом навчального процесу, проте їхній обсяг і зацікавленість учнів у них може змінюватися з роками. Ключовою роллю у забезпеченні успішності екскурсій грають як самі організатори (вчителі), так і підтримка з боку батьків та загального соціокультурного контексту.

На розвиток яких особистісних рис учнів найбільше впливає заклад освіти?

Детальний аналіз даних діаграми з точки зору культуротворення у ліцеї дозволить краще зрозуміти, як саме середовище навчання впливає на формування певних рис особистості учнів.

1. Відповідальність:

- Більше 80% учнів в 8 та 10 класах вважають, що ліцей сприяє розвитку відповідальності. Це може свідчити про те, що в школі існує акцент на важливості відповідального ставлення до навчання та власних дій.
- Вищий показник вчителів (понад 90%) також вказує на те, що шкільне середовище активно підтримує цю цінність і ставить перед собою завдання виховання відповідальних громадян.

2. Впевненість у собі:

- Понад 60% учнів 10 класу вважають, що ліцей сприяє розвитку впевненості у собі. Це може свідчити про те, що у школі існують програми або підходи, спрямовані на підвищення самовпевненості учнів.
- Детальний аналіз може допомогти виявити конкретні практики або методи, які сприяють розвитку впевненості учнів, що може бути корисним для інших шкіл або програм.

3. Чесність:

- Понад 50% учнів вважають, що ліцей сприяє формуванню чесності. Це може бути наслідком активної роботи школи над вихованням моральних цінностей учнів.
- Дослідження може розкрити конкретні підходи до виховання чесності в школі, наприклад, програми протидії плагіату або виховний робота з питань етики.

З даних діаграми можна зробити кілька тез щодо залучення учасників освітнього процесу у позаурочну діяльність в різних класах та відносну доступність обладнання та програм позаурочних занять для вчителів.

1. Позаурочна діяльність учнів:

- У 4 класі більшість учнів (80,37%) брали участь у позаурочних заходах.
- У 8 та 10 класах також велика кількість учнів займається позаурочно. Це може свідчити про активний інтерес учнів до позаурочних видів діяльності.

2. Популярні напрямки позаурочної діяльності:

- В 8 класі найпопулярніші гуртки/секції зі спорту та науки.
- У 10 класі різноманітність видів діяльності значно більша, але спорт та мистецтво є досить популярними серед учнів.

3. Ресурси для позаурочної діяльності від учителів:

- З ресурсів, наданих вчителями, спортивні майданчики та обладнання мають найвищий рівень доступності.
- Проте, інші види обладнання, такі як обладнання для пішої екскурсії або технічної творчості, можуть бути менш доступними, що може обмежувати масштабність та різноманітність позаурочних занять.

Наскільки часто твої рідні були учасниками різних позаурочних заходів?

4 клас:

- 85,05% відповідають, що їхні рідні брали участь у різних позаурочних заходах.
- Тільки 2,80% відповіли, що їхні рідні ніколи не брали участі.
- 11,21% вказали, що їхні рідні лише запитують про оцінки.

8 клас:

- 15,15% відповідають, що їхні рідні завжди брали участь, коли це пропонувалося.
- 60,61% вказали, що їхні рідні брали участь тільки тоді, коли був на це час.
- 3,03% стверджують, що їхні рідні брали участь лише раз чи двічі через недостатню кількість заходів.
- 21,21% відповіли, що їхні рідні не брали участі.

10 клас:

- 33,33% відповіли, що їхні рідні завжди брали участь, коли це пропонувалося.
- 33,33% вказали, що їхні рідні брали участь тільки тоді, коли був на це час.
- 6,06% стверджують, що їхні рідні брали участь лише раз чи двічі через недостатню кількість заходів.
- 27,27% відповіли, що їхні рідні не брали участі.

Вчителі:

- 49,09% відповіли, що найчастіше батьківські комітети є активними організаторами виховних справ.
- 50,91% вказали, що більшість батьків задіяна, тобто в кожному класі є батьки, які є активними учасниками таких заходів.

Батьки:

- 36% відповіли, що найчастіше батьківські комітети є активними організаторами виховних справ.
- 56% вказали, що частина батьків задіяна, тобто у кожному класі є кілька батьків/опікунів, які є активними учасниками таких заходів.

- 8% стверджують, що радше не задіяні через різні причини.

Проаналізувавши дані діаграми, можна побачити, що батьківська участь у позаурочних заходах змінюється залежно від класу учнів. Учні молодших класів (4 клас) частіше мають рідних, які беруть участь у різних позаурочних заходах, що може свідчити про більш активну підтримку та зацікавленість батьків на початковому етапі освітнього процесу дитини. Однак, з віком ця участь зменшується: учні середньої школи (8 клас) та старші школярі (10 клас) мають меншу активність батьків у зазначених заходах. У той же час, дані також показують, що більшість вчителів вважають батьківські комітети активними організаторами виховних справ, що свідчить про важливість та підтримку з боку шкільного персоналу. Отже, можна зробити висновок, що активність батьків у позаурочних заходах знижується з віком учнів, але важлива роль вчителів та батьківських комітетів у культуротворенні у школі залишається високою. Бажано подальше сприяння взаємодії між батьками та

школою для стимулювання активності батьківської спільноти на всіх етапах освітнього процесу.

Чим корисною була для Тебе минулого навчального року шкільна бібліотека?

Учні:

4 клас:

- 39.25% учнів часто брали книги для читання з бібліотеки.
- 37.38% іноді використовували читальний зал або бібліотечний комп'ютер для пошуку інформації.
- 29.91% зазначили, що використовували бібліотеку головним чином для отримання підручників.

8 клас:

- 69.70% отримали підручники з бібліотеки, що свідчить про значне використання її ресурсів.
- Лише 15.15% використовували бібліотеку для читання книг.
- Дуже мала частка учнів (лише 3.03%) використовувала бібліотечний комп'ютер для пошуку інформації або консультувалася щодо проєктів.

10 клас:

- Подібно до 8-го класу, більшість учнів (69.70%) отримали підручники з бібліотеки.
- 27.27% використовували бібліотеку для читання книг.
- Деякі учні також використовували читальний зал (12.12%) і відвідували заходи, організовані бібліотекою (12.12%).

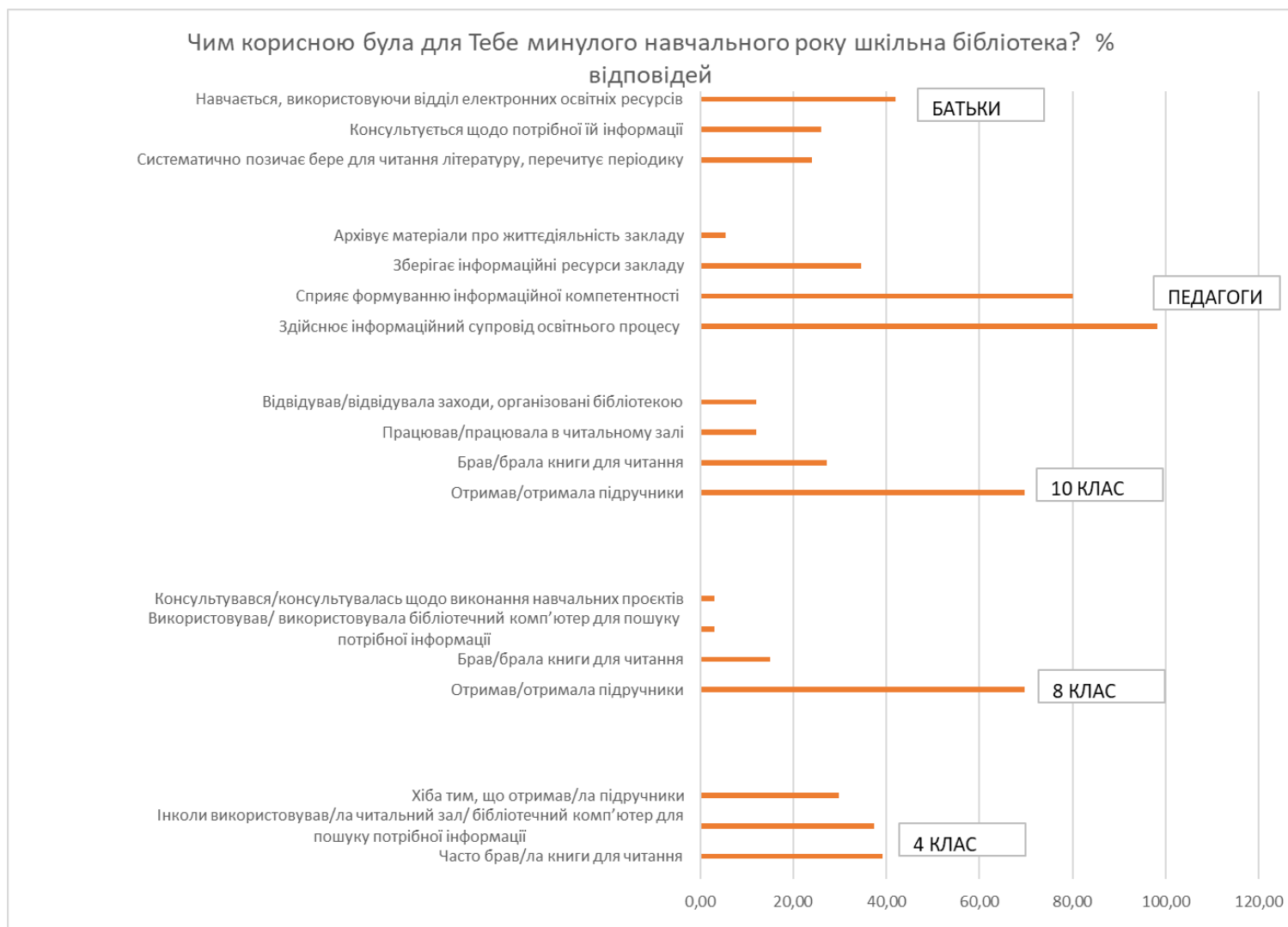
Вчителі:

- 98.18% відповідей свідчать, що бібліотека забезпечує інформаційний супровід освітнього процесу.

- 80.00% вказали, що вона сприяє формуванню інформаційної компетентності.
- Частка вчителів, які вважають, що бібліотека зберігає інформаційні ресурси закладу, складає 34.55%.

Батьки:

- 24.00% систематично позичають або беруть для читання літературу з бібліотеки.
- 26.00% консультуються щодо потрібної їм інформації.
- 42.00% навчаються, використовуючи відділ електронних освітніх ресурсів.

Проаналізувавши дані діаграми, можна зробити короткі висновки про:

1. **Використання бібліотеки для навчальних цілей:** За результатами опитування в 8-му і 10-му класах значна частка учнів отримує підручники з бібліотеки. Це свідчить про те, що бібліотека виконує важливу функцію у забезпеченні навчального процесу.
2. **Читання книг та розвиток культури читання:** Частка учнів, які часто чи іноді беруть книги для читання з бібліотеки, невелика, але все ж спостерігається певний інтерес до читання серед учнів. Проте потреба в стимулюванні цього інтересу може виявитися корисною.
3. **Використання бібліотеки як джерела інформації:** Використання бібліотеки для пошуку інформації не є дуже популярним серед учнів. Важливо розвивати навички інформаційної грамотності серед учнів та стимулювати їх активніше використовувати бібліотечні ресурси для навчання та досліджень.
4. **Роль бібліотеки у формуванні інформаційної компетентності:** Бібліотека відіграє важливу роль у формуванні інформаційної компетентності як учнів, так і вчителів. За результатами опитування вчителів, бібліотека сприяє цьому процесу та є важливим джерелом інформації для них.
5. **Розвиток культури користування електронними ресурсами:** Досить значна частка батьків навчається, використовуючи відділ електронних освітніх ресурсів бібліотеки. Це свідчить про те, що бібліотека успішно адаптується до цифрової епохи та надає доступ до сучасних засобів навчання.

2.6 Відкритий виховний простір

У нашому ліцеї відкритий освітній простір є сформованим.

Відкритим виховний простір нашого ліцею визнали:

- 90.91% педагогів;
- 58.00% батьків;
- 57.58% учнів 8-их класів;
- 36.45% учнів 4-тих класів.

Ключовими питаннями, які оцінюють на скільки відкритий виховний простір є:

- Чи була у школі минулого навчального року або нещодавно можливість спілкуватися з активістами громадських організацій, волонтерами, учасниками бойових дій у російсько-українській війні?

Учні 4 класу:

- 55,14% зазначають, що мали можливість спілкуватися з активістами, волонтерами та учасниками бойових дій у російсько-українській війні, навіть частіше, ніж до повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну.
- 26,17% зазначають, що такі зустрічі організовувалися зрідка, до пандемії COVID-19 частіше.

Учні 8 класу:

- 54,55% зазначають, що мали можливість спілкуватися з активістами, волонтерами та учасниками бойових дій у російсько-українській війні, навіть частіше, ніж до повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну.
- 15,15% зазначають, що такі зустрічі організовувалися зрідка, до пандемії COVID-19 частіше.

Учні 10 класу:

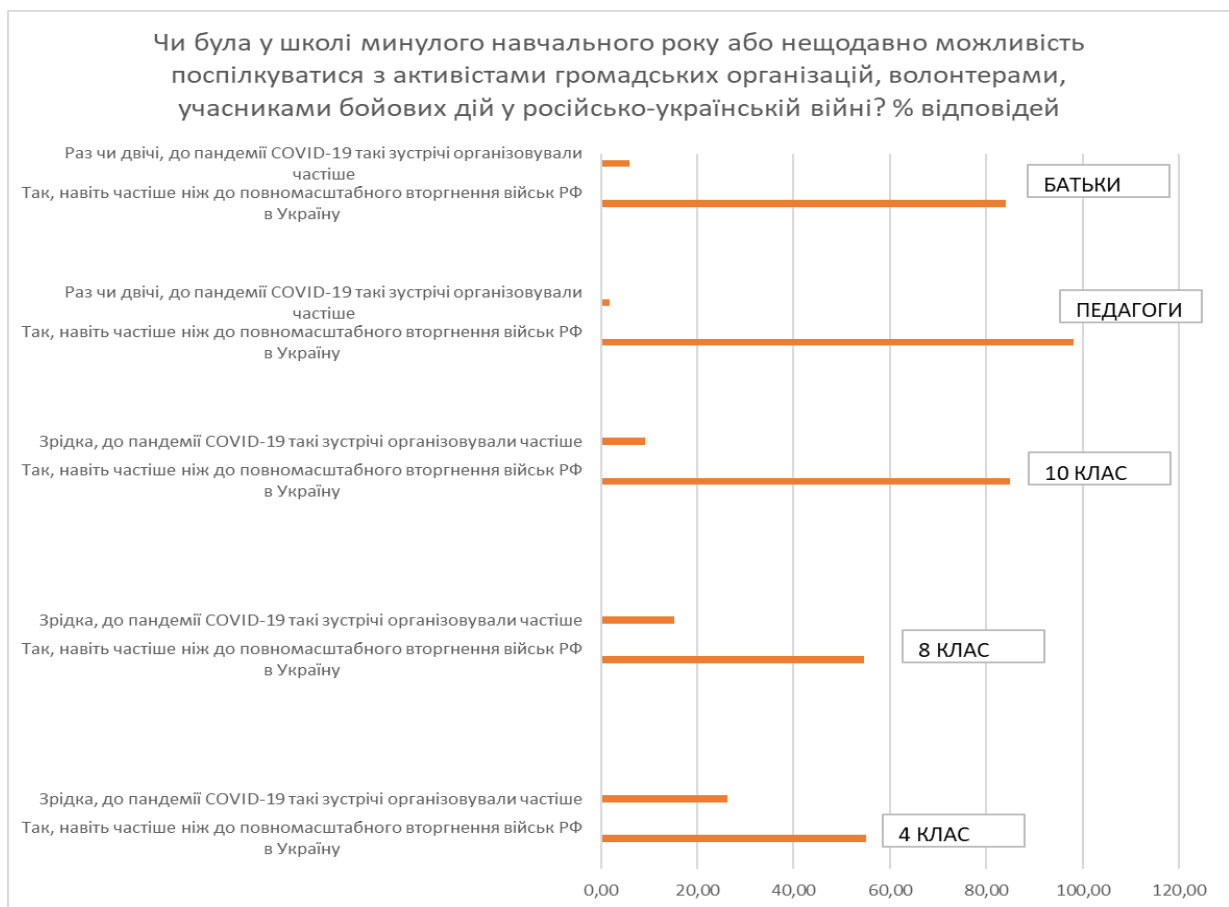
- 84,85% зазначають, що мали можливість спілкуватися з активістами, волонтерами та учасниками бойових дій у російсько-українській війні, навіть частіше, ніж до повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну.
- 9,09% зазначають, що такі зустрічі організовувалися зрідка, до пандемії COVID-19 частіше.

Вчителі:

- 98,18% зазначають, що мали можливість спілкуватися з активістами, волонтерами та учасниками бойових дій у російсько-українській війні, навіть частіше, ніж до повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну.
- 1,82% зазначають, що такі зустрічі організовувалися раз чи двічі, до пандемії COVID-19 частіше.

Батьки:

- 84% зазначають, що мали можливість спілкуватися з активістами, волонтерами та учасниками бойових дій у російсько-українській війні, навіть частіше, ніж до повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну.
- 6% зазначають, що такі зустрічі організовувалися раз чи двічі, до пандемії COVID-19 частіше.

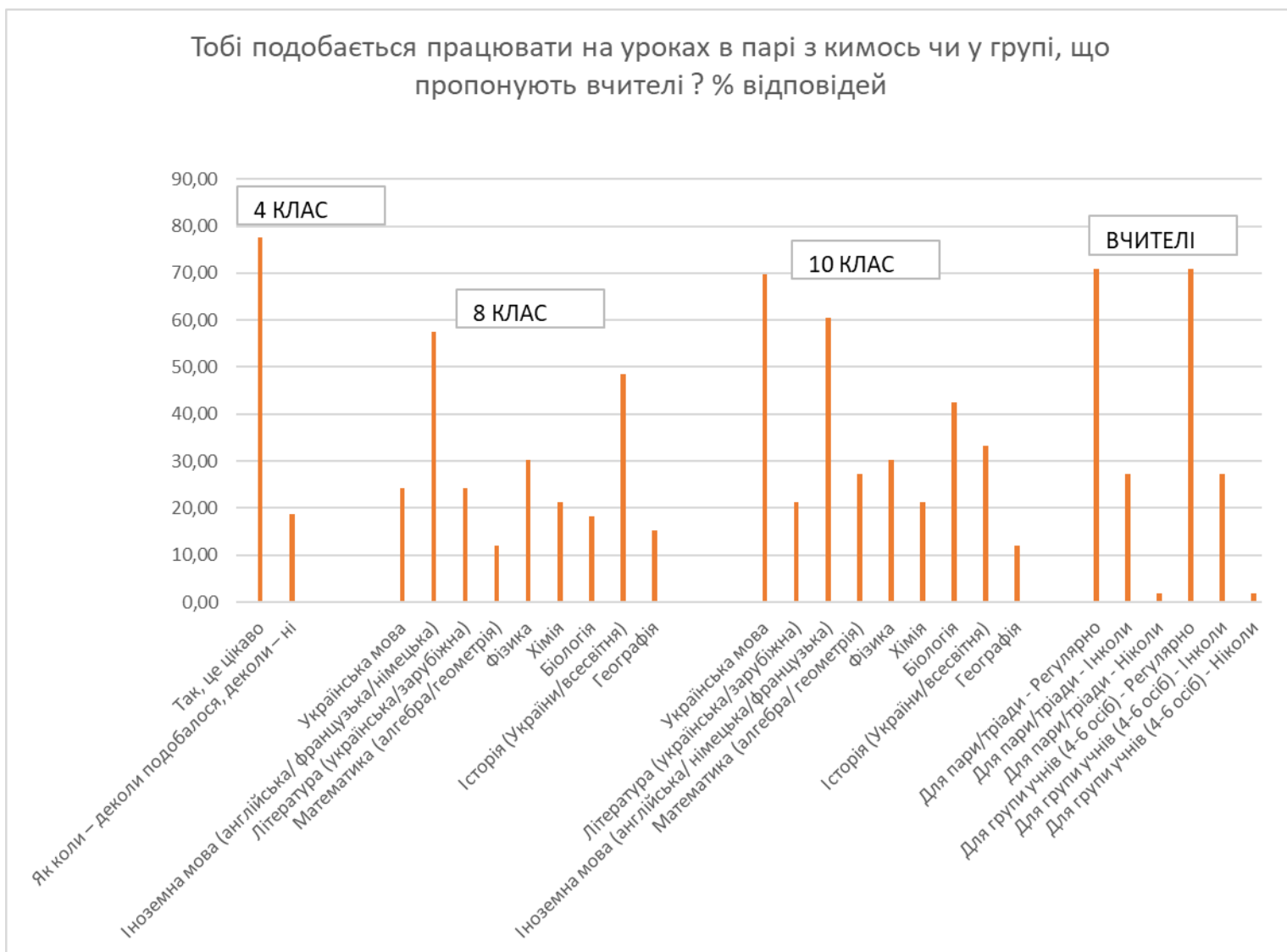
За даними діаграми можна зробити декілька висновків про комунікацію учасників навчального процесу з активістами громадських організацій, волонтерами, учасниками бойових дій :

1. **Зв'язок з громадськістю:** Існує активний зв'язок шкільного середовища з громадським сектором, оскільки більшість студентів, вчителів та батьків мали можливість зустрічатися з активістами громадських організацій, волонтерами та учасниками війни.
  2. **Різниця в активності між класами:** Інтерес до зустрічей з громадськими діячами зростав з роками навчання. Учні старших класів були більш зацікавлені у таких заходах порівняно з молодшими. Це може вказувати на зростання свідомості та інтересу до суспільних питань серед старшокласників.
  3. **Роль вчителів та батьків:** Вчителі та батьки виявили високий рівень зацікавленості у спілкуванні з громадськими діячами. Це свідчить про їхню бажання активно впливати на соціальне та політичне життя через взаємодію з активістами та волонтерами.
- *На яких уроках ви виконуєте завдання в парах/в групах, що пропонують вчителі?*
  - **Для 4 класу:**
  - 83% учнів відповіли, що їм подобається працювати в парі чи групі, що пропонується вчителями.
  - 20% відповіли, що коли-небудь це їм подобалося, а іноді ні.
  - **Для 8 класу:**
  - Найпопулярніші предмети, де учні виявили бажання працювати в парі або групі, включають фізику (30.30%), історію (48.48%), та іноземну мову (57.58%).
  - **Для 10 класу:**
  - Також були знайдені високі рівні бажання працювати в парі чи групі, особливо у предметах, таких як українська мова (69.70%) та

іноземна мова (60.61%).

● **Щодо вчителів:**

- Більшість вчителів (близько 71%) використовують парну або групову роботу з учнями регулярно.
- Приблизно 27% використовують ці методи інколи, тоді як лише 1.82% ніколи не використовують.

Загальний аналіз даних показує, що використання парної або групової роботи в навчальному процесі має значний попит серед учнів у всіх трьох класах.

Для 4 класу, близько 83% учнів виявили інтерес до роботи в парі чи групі, що вказує на позитивне сприйняття цього методу навчання в молодшому віці.

У 8 класі найбільший інтерес до парної або групової роботи спостерігається в предметах, таких як історія, іноземна мова і фізика. Це може свідчити про те, що учні в цьому віці виявляють більший інтерес до співпраці та обміну ідеями в процесі вивчення цих конкретних предметів.

У 10 класі, попит на парну або групову роботу залишається високим, з особливим акцентом на предметах, таких як українська та іноземна мови. Це може свідчити про те, що старшокласники більш вдосконалені в співпраці та можуть більш ефективно користуватися цим методом навчання для підвищення рівня розуміння та навчальних досягнень.

Стосовно вчителів, близько 71% з них регулярно використовують парну або групову роботу з учнями, що свідчить про популярність цього підходу серед педагогічного колективу. Такий підхід до навчання може сприяти залученню учнів до процесу навчання, розвивати навички співпраці та комунікації, а також сприяти збільшенню активності та зацікавленості в навчальних предметах.

- *Чи впродовж цього семестру вчителі організували дискусії з проблемних питань?*

4 клас:

- Більшість учнів (приблизно 60%) стверджують, що вони класом обговорювали проблемні питання.
- Приблизно 33% учнів говорять, що дещо обговорювали разом, але не завжди.

8 клас:

- Тільки 15% учнів вказали, що дискусії інколи організувались.
- Більшість (понад 54%) стверджують, що всі вчителі організували дискусії, і це відбувалося часто.
- Дещо менше учнів (приблизно 9%) вказали, що деякі вчителі організували дискусії доволі часто.
- Ще 15% учнів стверджують, що деякі вчителі лише інколи

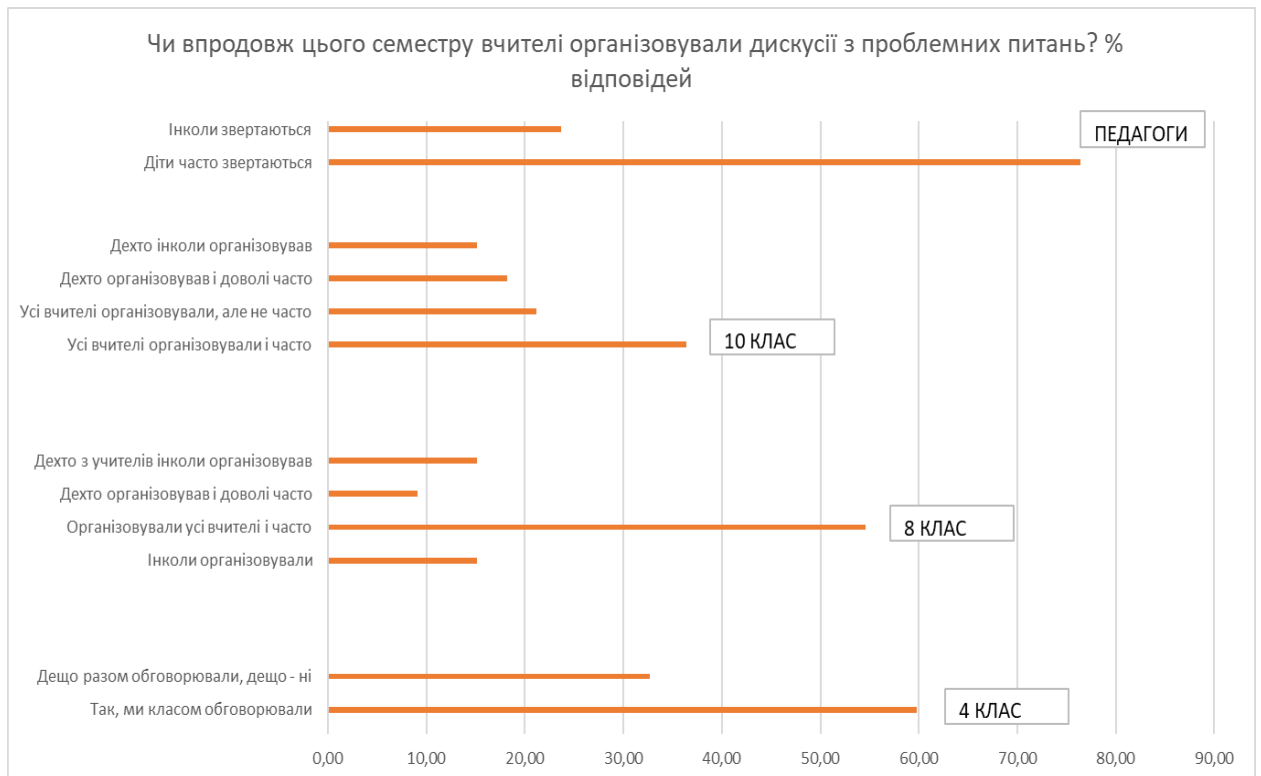
організовували дискусії.

10 клас:

- Більшість учнів (приблизно 36%) стверджують, що всі вчителі організовували дискусії, і це відбувалося часто.
- Приблизно 21% учнів говорять, що всі вчителі організовували дискусії, але не часто.
- Приблизно 18% учнів вказали, що деякі вчителі організовували дискусії доволі часто.
- Ще 15% учнів стверджують, що деякі вчителі лише інколи організовували дискусії.

Вчителі:

- Більшість вчителів (приблизно 76%) відзначають, що діти часто звертаються до них із проблемними питаннями.
- Інша частина вчителів (приблизно 24%) вказують, що інколи діти звертаються до них з цими питаннями.

Проаналізувавши діаграму, можна зробити наступні припущення, що існує відмінна активність учнів та вчителів у проведенні дискусійних форм

роботи, зокрема обговорення проблемних питань. Проте ця активність зменшується з переходом від молодших до старших класів. Також можна відзначити, що не всі вчителі однаково активно використовують діалогічні методи навчання, що може впливати на частоту проведення дискусій та загальну комунікацію в класі. Водночас, більшість вчителів сприймають звернення учнів до них з проблемами як часті, що свідчить про довіру та відкритість у взаємодії між ними.

Чи траплялася нагода поспілкуватися у школі з дітьми з інших шкіл?

Учні 4-го класу:

- 61,68% відповідали, що школа іноді організовує спільні події, такі як святкування чи екскурсії.
- 24,30% вказали, що спілкуються з дітьми з інших шкіл за власним бажанням.

Учні 8-го класу:

- 33,33% відповіли, що неодноразово спілкувались і зустрічались, проводили декілька спільних заходів з дітьми з інших шкіл.
- 18,18% зазначили, що учні з інших шкіл ходили/їздили до них, і навпаки.
- 3,03% зазначили, що гуртківці інформували про свою роботу час від часу.

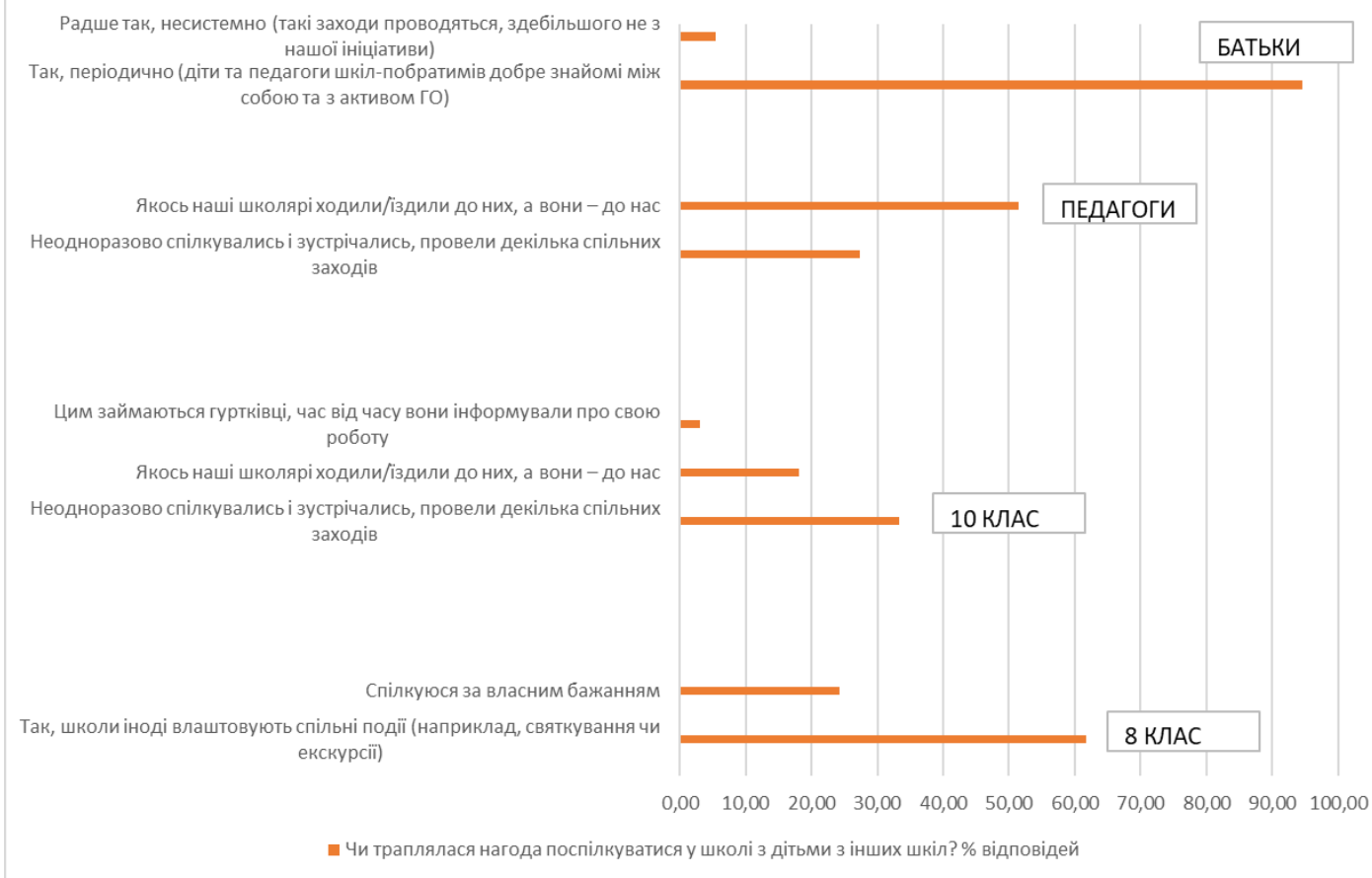
Учні 10-го класу:

- 27,27% вказали, що неодноразово спілкувались і зустрічались, провели декілька спільних заходів з дітьми з інших шкіл.
- 51,52% відповіли, що їхні школярі ходили/їздили до інших шкіл, і навпаки.

Вчителі:

- 94,55% вказали, що періодично діти та педагоги шкіл-побратимів добре знайомі між собою та з активом ГО.
- 5,45% зазначили, що такі заходи проводяться, здебільшого не з їхньої ініціативи.

Чи траплялася нагода поспілкуватися у школі з дітьми з інших шкіл? % відповідей

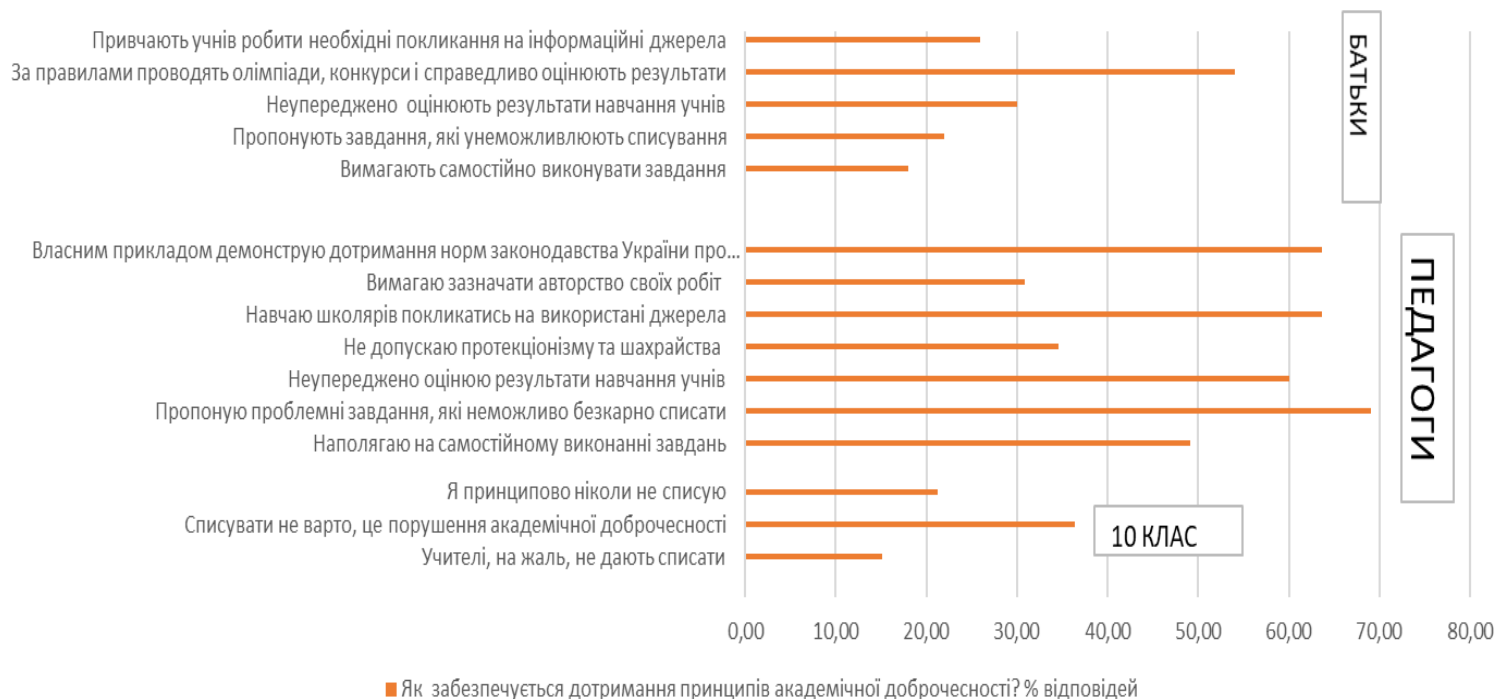

На основі даних діаграми можна зробити наступні висновки:

1. Існує певний рівень співпраці між школами на різних рівнях освіти (4-й, 8-й, 10-й класи), хоча він неоднаковий за кількістю та інтенсивністю залучення.
2. Взаємодія між учнями різних шкіл є більш активною на старших ступенях навчання (8-й та 10-й класи).
3. Шкільні події, такі як святкування та екскурсії відбуваються систематично.
4. Співпраця між школами відбувається не лише за ініціативою вчителів, але й за участю учнів.
5. Існує певна обмінна програма, коли учні ходять/їдуть до інших шкіл і навпаки, що сприяє розширенню горизонтів із соціальної та культурної перспективи.

Як забезпечується дотримання принципів академічної доброчесності?

Як забезпечується дотримання принципів академічної доброчесності? % відповідей

Проаналізувавши діаграму ми можемо зазначити, що , як учителі, батьки та учні сприймають принципи академічної доброчесності. Ось кілька ключових спостережень:

1. Ставлення до списування:

- Учнівська відповідь: Близько 36% учнів вважають, що списувати не варто, оскільки це порушення академічної доброчесності.
- Вчительська відповідь: Більшість вчителів (понад 69%) стверджують, що пропонують проблемні завдання, які складно списати безкарно.
- Відповідь батьків: Понад 54% батьків вважають, що за правилами проводяться олімпіади, конкурси і справедливо оцінюються результати, що свідчить про їхню підтримку академічної чесності.
-
-

2. Принципи дотримання академічної доброчесності в освітньому процесі:

- Вчителі та батьки відіграють важливу роль у навчанні учнів важливості самостійності та дотримання правил.
- Багато вчителів і батьків активно пропагують використання джерел і вимагають правильного посилання на них.

3. Уникнення протекціонізму та шахрайства:

- Більшість вчителів (понад 60%) стверджують, що не допускають протекціонізму та шахрайства, що свідчить про їхню відданість справедливості та об'єктивності.

Загалом, дані діаграми свідчать про високий рівень усвідомлення проблеми академічної чесності серед учнів, вчителів та батьків, а також про різноманітні методи, які вони використовують для підтримки цих принципів в освітньому процесі.

Висновки та рекомендації

Провівши дослідження якості освітнього середовища у ліцеї імені Івана Пулюя ЛМР, можна зробити такі висновки: у закладі освіти створені необхідні умови, які забезпечують захист учасників освітнього процесу від можливої фізичної, майнової або моральної шкоди.

Виховний простір сповнений довіри. Учителі, батьки і учні співпрацюють і довіряють одне одному. Вони активно взаємодіють у виховному середовищі, що відображає спільні очікування та бажання більшості учасників щодо виховних завдань.

У взаємодії між учасниками навчального процесу, освітні заклади керуються принципами демократії та вимогами чинного освітнього законодавства. Мета закладу полягає в формуванні свідомого громадянина та патріота України, наданні умов для всебічного розвитку учнів та їх подальшої особистісної реалізації. У цьому процесі всі учасники освітнього середовища беруть участь у виховних заходах та громадській діяльності.

Спільнота ліцею вже є сформованою, ґрунтуючись на взаємній довірі, моральних нормах та принципах демократії. Педагогічний колектив активно працює над вирішенням виховних проблем, застосовуючи різноманітні методи і прийоми. Це свідчить про створення відкритого, патріотичного та демократичного середовища для виховання учнів.

Роль учнівського самоврядування в ліцеї надзвичайно важлива для стимулювання лідерських та громадських якостей серед молоді, а також для сприяння ініціативності та самореалізації. Учні різних вікових груп та батьки беруть активну участь у різноманітних заходах, запланованих в рамках виховної програми школи. Ці заходи доводять свою ефективність, сприяючи здоровому способу життя, вихованню свідомих громадян та забезпечуючи всебічний розвиток особистості.

Усі учасники освітнього процесу спільно працюють над створенням безпечного, демократичного, патріотичного, культуротворчого, сповненого довіри та відкритого середовища виховання. Однак, у різних групах учасників може переважати певний якісний аспект освітнього середовища.

Основні позитивні тенденції в шкільному середовищі підтверджуються відповідями респондентів, проте існують випадки міжособистісних конфліктів, які, хоча не є системними, вирішуються завдяки активній взаємодії сторін, залученню батьків, психологічній підтримці та врахуванню інтересів всіх зацікавлених сторін.

За допомогою спільних зусиль всіх учасників освітнього середовища можна поліпшити якість освіти. Учні зможуть розвивати навички та вміння, беручи активну участь у шкільному житті, будувати корисні соціальні зв'язки, реалізовувати свій потенціал та досягати успіху.